

Petak, 7. jun 2002.
Svedok Jan Robert Hendri (Ian Robert Hendrie)
Svedok Agim Emimi (Agim Jemini)

Otvorena sednica
Optuženi je pristupio Sudu
Početak u 9.03 h

Molim ustanite. Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zaseda. Izvolite, sedite.

SUDIJA MEJ: Izvolite, gospodine Najs (Nice).

TUŽILAC NAJS: Časni Sude, pre nego što nastavimo sa svedočenjem, postoji jedno ili dva proceduralna pitanja sa kojima bi Pretresno veće trebalo da se pozabavi odmah. Moguće je da ako otkrijemo sada koja su to pitanja, bilo sva ili samo neka, da će Pretresno veće smatrati da je najbolje da se na njih vratimo u nekom kasnijem trenutku ovog jutra, ili na početku poslednje sednice ili na njenom kraju, iako se pokazalo da baviti se tim stvarima na kraju uvek stvara probleme jer mi uvek imamo problema sa vremenom. Prve tri stavke su vrlo kratke i njima se možemo baviti javno, na otvorenim sednicama, a druge dve, takođe kratke stavke bi trebale da budu raspravljane na privatnim sednicama. Prva tema je primena Pravila 92bis u odnosu na određene svedoke. Ja sam juče tražio da se pokrene pitanje oko gospodina Hendrija (Ian Robert Hendrie) i pogrešno sam shvatio Situacija je da je njegova prva izjava prihvaćeno po Pravilu 92bis, ali ne i druga, pa iako će se gospodin Rajnefeld baviti time, mi bismo vam bili zahvalni na donošenju odluke o tome. Sledećeg ponedeljka se vraća K-6.

SUDIJA MEJ: A u vezi sa njim smo već doneli odluku.

TUŽILAC NAJS: Da, da. On se vraća, i koliko sam ja razumeo, biće u stanju da svedoči pod pseudonimom i sa elektronski izmenjenim likom. Javlja se pitanje o mogućoj primeni 92bis za tog svedoka Vilijam Voker (William Walker) stiže...

SUDIJA MEJ: Zastanite ovde. Ja mislim, na osnovu naših uobičajenih odluka vezanih za svedoke ove vrste, da naginjem ka tome da kažem da je on neko ko bi trebalo da svedoči uživo.

TUŽILAC NAJS: Časni Sude, kako vi želite. Ako bi Pretresno veće promenilo mišljenje, zapravo ako bi iznelo različit stav, možda bi bilo dobro da nas obavesti. Vilijam Voker je pristao da bude na raspolaganju u kratkom roku, iako mu to baš nije zgodno, ali će doći ovamo u nedelju veče, nakon dugog leta, da bi bio ovde u ponedeljak ujutru, smatrajući da će ovde svedočiti u utorak. Mi bismo tražili od Pretresno veće da razmotri da delovi njegove izjave, koji možda govore o teritorijama o kojima se već govorilo u drugim izjavama, budu pod Pravilom 92bis, kako bi se uštedelo dragoceno vreme Suda i kako bi se ublažio nezgodan položaj tog svedoka. Možda se krajem ovog jutra možemo vratiti na ta pitanja u onoj meri u kojoj su nerešena, to bi mislim, bio Voker.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Najs, ako bismo odobrili da "92bisujemo" te delove za koje mislite da je to izvodljivo, koliko dugo bi trajalo glavno ispitivanje?

TUŽILAC NAJS: Moraću malo kasnije ponovo sa vama da se vratim na to. Ako mi dozvolite da se ponovo vratim na to u toku ovog jutra, sada vam ne mogu dati tačnu procenu.

SUDIJA MEJ: Onda je jasno da bismo trebali da se pozabavimo svedokom K-6 u ponedeljak, ako to uopšte bude moguće.

TUŽILAC NAJS: K-6 u ponedeljak. U to su uključeni i drugi koji treba da se brinu o njemu i tako dalje. A to bi, i zahvaljujem što me podsećate, moglo da prouzrokuje da se dva svedoka vrate,

Ramadani (Lutfi Ramadani) i Avdili (Mehmet Avdyli), iako mi se ne sviđa da to radimo jer se oni već izvesno vreme nalaze ovde u Hagu (The Hague). Zavisí od toga da li ćemo danas sa njima završiti. Nije verovatno. Da li možemo preći na privatnu sednicu za dve teme?

SUDIJA MEJ: Da li je razumno da se pozabavimo drugom izjavom gospodina Hendrija i takođe pitanjem Pravila 92bis? Ja takođe imam na umu i izjave gospode Eminija (Agim Jemini), Popaja (Sabri Popaj), Ramadanija i Avdilija koje se mogu uvrstiti u spis po pravilu 92bis, i bilo bi možda razumno da ih prihvatimo sve. Da. Pa u zavisnosti od toga šta optuženi ima da kaže po tom pitanju, a treba ga saslušati, predlažemo da uvrstimo izjave gospodina Hendrija, obe izjave, kao i izjave ovih svedoka čija sam imena sada pročitao, po Pravilu 92bis. Gospodine Miloševiću, imate li nešto da kažete o tome?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ja imam generalnu primedbu, s obzirom na to da mi je skraćeno vreme ispitivanja po tom vašem 92bis, gde se izjave daju pismeno, da se time veoma ozbiljno ograničavaju moje mogućnosti da ih unakrsno ispitujem u interesu istinitog svedočenja. A drugo, još nisam dobio izjavu Vilijama Vokera, čujem da će da bude tu u utorak. Danas je petak, kao što znate. A treće...

SUDIJA MEJ: Razgovaraćemo o tome.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: A treće, još mi niste odgovorili, iako sam vas dva puta pitao, a vi obećali da ćete mi odgovoriti na to pitanje. Naime, moj saradnik koji je uzeo to da izračuna, rekao mi je da smo dobili ove nedelje 70.000 stranica, 200 video kasete, 50 audio kasete i ne znam šta još. Ne računam ovo sitno što od jutros stoji na stolu. Moje pitanje je bilo kad vi mislite da ja pročitam tih 70.000 stranica, da pogledam tih 200 video kasete i saslušam tih 50 audio kasete?

SUDIJA MEJ: Odgovor je sledeći. Kao što sam vam ja rekao, mi se bavimo tim pitanjem. Prilika za proučavanje tog materijala biće na leto. Mi ćemo završiti zasedanje o kosovskom segmentu 26. jula. Nakon toga uslediće najmanje tri nedelje slobodnog vremena, a razmotrićemo koliko će vam ukupno vremena biti potrebno da se pripremite za drugu stvar. Može se desiti da se Hrvatska i Bosna mogu podeliti. Nisam siguran da li se mogu razdvojiti u smislu priprema ili su u stvari toliko povezane da ne mogu.

TUŽILAC NAJS: Časni Sude, biće mi drago da dam preliminarne indikacije, ali ne volim da oduzimam vreme. Mislim da se Pretresnom veću i optuženom može pomoći ako znaju da nameđavam da priprelim liste svedoka za oba predmeta. Nadam se da ću do kraja sledeće nedelje imati dosta tačno pripremljenu listu svedoka, i pretpostavljam da ćete ustanoviti da će ogroman broj tih svedoka u početnim fazama pokrivati oba predmeta. Zbog toga ne bi bilo realistično da se podele na bilo koji način.

SUDIJA MEJ: I vi ćete onda naznačiti, zar ne, koji od tih svedoka bi trebalo da ide po Pravilu 92bis?

TUŽILAC NAJS: Sigurno. Naravno.

SUDIJA MEJ: Međutim, sada se udaljavamo od teme. U svakom slučaju, gospodine Miloševiću, odgovor na vaše pitanje je da mi imamo na umu vaš problem vremena i treba da imate dovoljno vremena da se pripremite za sledeću fazu postupka. Dakle, usvajamo ove izjave po Pravilu 92bis. A sada da se vratimo na gospodina Vokera, kada će njegova izjava biti predata?

TUŽILAC NAJS: Ja ću proveriti da li je to predato ili nije i obavestiću vas o tome.

SUDIJA MEJ: Mislim da je očito da nešto treba predati večeras ili ranije, kako bi optuženi to mogao pregledati preko vikenda. Možda bi bilo bolje, pre nego što pređemo na privatnu ili zatvo-

renu sednicu, da se pozabavimo dokaznim predmetima za koje je optuženi zatražio da se uvrste u spis. To su D14, 18, 19. Dakle, od D14 do D19. Ukoliko se Tužilaštvo ne protivi, mi predlažemo da se ti dokumenti uvrste u spis. A sada idemo na privatnu sednicu. Imate li kopije? Ići ćemo na privatnu sednicu.

TUŽILAC NAJS: Da

(privatna sednica)

TUŽILAC NAJS: Časni Sude, naši zapisi pokazuju da je izjava ambasadora Vokera od 16. maja 1999. godine bila deo propratnog materijala vezan za optužnicu. Što se tiče druge izjave koja je nepotpisana, zapisi pokazuju da je ona obelodanjena 27. maja. Proveriću potvrde o prijemu tokom pauze.

SUDIJA MEJ: Imate li kopije?

TUŽILAC NAJS: To možemo da rešimo do pauze.

SUDIJA MEJ: Sada smo na otvorenoj sednici?

sekretar: Da, mi smo na otvorenoj sednici.

TUŽILAC RAJNEFELD: Tužilaštvo poziva Jana Roberta Hendrija

SUDIJA MEJ: Molim svedoka da pročita svečanu izjavu.

SVEDOK HENDRI: Svečano izjavljujem da ću govoriti istinu, celu istinu i ništa osim istine.

SUDIJA MEJ: Izvolite, sedite.

GLAVNO ISPITIVANJE: TUŽILAC RAJNEFELD

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Recite, molim vas, vaše puno ime i prezime.

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Jan Robert Hendri.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Gospodine Hendri, da li je vama 42 godine?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Vi ste bili detektiv u Kraljevskoj policiji Hong Konga (Royal Hong Kong Police) i Londonskoj Metropolitanskoj policiji (London Metropolitan Police Forces), da li je to tačno?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Da li ste godine 1997. ili 1998. godine služili u jednoj od kancelarija Ujedinjenih nacija (United Nations) na Balkanu?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Između oktobra 1997. i oktobra 1998. godine, služio sam u Međunarodnim policijskim snagama (International Police Task Force) u Bosni.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: A kasnije u decembru 1998. godine, da li ste učestvovali u radu Verifikacione misije OEBS-a (OSCE Kosove Verification Mission)?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: U novembru 1998. godine pridružio sam se Diplomatskoj posmatračkoj misiji (CDOM, Kosovo Diplomatic Observer Mission) Ujedinjenih nacija na Kosovu i onda se pridružio OEBS-u (OSCE, Organization for Security and Cooperation in Europe) u decembru 1998. godine.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Hvala. Sada vas molim da se usredsredite na incident od 16. januara 1999. godine, i da nam kažete da li se tog dana dogodilo nešto što vas je dovelo u selo Račak (Recak)?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Ujutru 16. januara, bio sam obavešten da se prethodnog dana u selu Račak odigrao incident.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: I jeste li vi kao rezultat te informacije otišli u Račak zajedno sa nekim drugim ljudima?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Budite veoma kratki. Kažite šta ste uradili kad ste došli tamo?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Došli smo oko podneva i došli smo do kontrolne tačke OVK (UČK, Ushtria Clirimtare e Kosoves) na kraju sela. Nakon što smo prošli kroz kontrolne punktove, proveli su me kroz selo i razna mesta gde sam video leševe. Ja sam fotografisao i zabeležio ono što sam video.

TUŽILAC RAJNEFELD: Časni Sude, imajući u vidu proceduru po Pravilu 92bis, predlažem da sada pročitamo kratki sažetak paragrafa od 3 do 13, a zatim ću postaviti nekoliko pitanja u vezi paragrafa 14 izjave ovog svedoka. Dakle, vi ste, kao što ste već rekli, snimili niz fotografija, Pretresno veće te fotografije može naći u registratoru za Račak, registratori od broja jedan do broja pet, koji su označeni kao dokazni predmet. To se nalazi odmah iza tabulara broj 5 u tom registratoru.

SUDIJA MEJ: Da li su izjave dobile dokazni broj?

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Imam nekoliko pitanja o tome, prvo ako mi dozvolite. Gospodine, vi ste prvo dali izjavu predstavnicima Međunarodnog suda 25. februara 1999. godine?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: A zatim ste pred predsedavajućim službenikom ovoga Suda 11. februara 2002. godine potvrdili da je ta izjava tačna i istinita, po vašem najboljem znanju i verovanju?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Jeste li takođe dali još jednu izjavu 15. decembra 2000. godine i prošli kroz istu proceduru davanja svečane izjave o tačnosti izjave od 28. maja ove godine?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RAJNEFELD: Molim onda da se sada tim dokaznim predmetima dodele dokazni brojevi.

sekretar: Dokazni broj Tužilaštva 204 i 204 redigovano. Izvinjavam se, 214A za redigovanu verziju.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Samo da iznesem kratki rezime. U svojim izjavama ovaj svjedok kaže da je on prvobitno video telo nekoga ko mu je identifikovan kao Banuš (Banush) na sceni 1. A sada, radi informacije Suda i u pogledu nekih dijagrama, mislim da velike mape koje je u ovom predmetu uzimao gospodin Keli (Barney Kelly), na njih upućuju ova dokumenta CL1, to je lokacija broj 1, mesto 1. Mislio sam da povežem mesta iz njegove izjave sa ostalim sredstvima za identifikaciju koje imate. Uniformisani vojnik OVK pokazao mu je jedno dvorište gde je čovek po imenu Bidi Banuš (Bidi Banush) identifikovao obezglavljeno telo Azema Banuša (Azem Banush), a kasnije je to telo u mrtvačnici označeno kao RA-1. Onda je bio na mestu broj 2 na lokaciji 2, mesta 2 i 3. Čovek po imenu Ismail Bečiri (Ismail Beqiri) informisao ga je o mestu gde se nalaze tela tri brata: Arifa (Arif Syla), Sabrija (Sabri Syla) i Hakija Sila (Haki Syla) koji su streljani. Nedaleko odatle, na kratkom rastojanju od te lokacije pokazano mu je telo je Hajriza Jakušija (Hajriz Jakusi) koji je takođe streljan. Na sceni 3 koja se nalazi na lokaciji 2, i sceni 4 pokazano mu je porodično imanje, koje se sastoji iz dve kuće, gde su mu identifikovali telo Ahmeta Mustafe (Ahmet Mustafa), otprilike 70 godina starosti. U njega je izgleda pucano nekoliko puta i kasnije mu je telo u mrtvačnici dobilo oznaku RA-9. Na sceni 4 u njegovoj izjavi, što je lokacija 2, scena 5 u drugim dokumentima, pokazano mu je telo muškarca od 30 i nešto godina, za koga mu je rečeno da se zove Skender (Skender). Deo njegove lobanje je nedostajao. U blizini se nalazila

jedna sekira na kojoj je bila manja količina krvi. Na kapiji prema tom imanju je pronašao deo temena sa kosom, a u kući je pronašao delove kostiju koji su se uklapali u povrede tog čoveka. Ta kuća je pretrpela ogromna oštećenja od vatrenog oružja. Na putu prema sledećoj lokaciji, pronašao je i slikao granatu zakopan u zemlji od koje je virio jedan deo. Na sceni 5 iz njegove izjave, što je lokacija 5, scena 10 u ostaloj dokumentaciji, naišao je na sveže iskopan rov koji je bio otprilike 120 centimetara dubok i širok 60 centimetara, i koji nije imao znake da je skorije korišćen. Došao je do jednog jarka gde je bilo ukupno 22 tela u dve grupe, u jednoj grupi 15 tela, a u drugoj sedam tela, dvadesettreće telo nalazilo se malo dalje odatle, ali u istom tom delu. Na severnoj strani tog jarka pronašao je kutije od municije sa oznakama ispisanim ćirilicom. Municija je bila kalibra 7,6 milimetra. Ovaj svedok u svojoj izjavi kaže da nije bilo nikakvih znakova da su tela vučena, niti je bilo tragova krvi koji bi vodili prema jarku ili iz jarka. Međutim, po njemu se moglo videti da su neka, ako ne i sva tela, bila okrenuta. Mrlje od krvi su ukazivale na lokaciju gde je nastupila smrt. Sva tela su bila ukočena i obučena u civilnu odeću. U blizini tela nije bilo nikakvog oružja. Velika većina povreda na svim telima koje je on video u Račku tog dana po njegovom mišljenju su bila od metaka. Takođe je zabeležio pojedinačne detalje sa leševa na scenama 5, 1 do 23, koje ćete takođe naći na lokaciji 5, scena 10. Zatim je prešao na mesto zločina 3, scena 7. Iz tog jarka otišao je u selo, do kuće koja je označena brojem 30, gde mu je pokazano telo koje je identifikovano kao Hanemše Mehmeti (Hanemshah Mehmeti). Mehmeti je prema izveštaju ubijena snajperom kada je pritrčavala u pomoć nekom koga je već snajper pogodio. Takođe je odveden na lokaciju i pokazano mu je mesto gde su ubijeni Hanemša Mehmeti i Bajram Mehmeti (Bajram Mehmeti). Identifikovano mu je telo Bajrama. Ono je ležalo u jednoj od soba u porodičnoj kući. On nije fotografisao telo zato što je već iskoristio i potrošio ceo film, ali jedan drugi član OEBS-a, Majkl Pedersen (Michael Pedersen) je to snimio na video. Onda je prešao na lokaciju 4, scena 9 u dokumentu gospodina Kelija, što je jedna porodična kuća gde su bila tela Rize (Riza Beqiri), Haljima (Halim Beqiri) i Zenel Bećirija (Zenel

Beqiri) u jednoj sobi. Seljani su rekli ovom svedoku da su pomenuti ljudi streljani od strane policajaca sa brda sa oko 60 metara daljine. On nije fotografisao ni ova tela. Džemail Bećiri (Xhemail Beqiri) preživeli iz tog incidenta je takođe ispričao svedoku šta se sve desilo. On je posle toga prešao na lokaciju, na mesto zločina 3, scenu 8. Doveden je do jednog porodičnog imanja ograđenog visokim zidom unutar koga je bilo nekoliko, tačnije četiri kuće. Ismet Bahimi (Ismet Bahimi) mu je pokazao telo i odsečenu glavu svog brata Ajada Bahimija (Ajada Bahimi). On je po svemu sudeći bio prvo streljan, a nešto kasnije odsečena mu je glava. On nije ovo snimio. Porodični traktori su bili oštećeni i po svemu sudeći je kuća opljačkana. Svedok takođe govori u svojoj izjavi o 17. januaru 1999. godine, kada se sastao sa istražnim sudijom Danicom Marinković. On je bio u Štimlju (Shtime) kada je primetio da se u velikom broju okupljaju srpske snage koje su trebale navodno da pomognu istražnom sudiji, gospođi Marinković, koja je trebala da uđe u Račak da istraži ovaj incident. Svedok navodi da je bilo sporadične pucnjave usmerene na selo i oko njega. 18. januara 1999. godine svedok je razgovarao sa sudijom Marinković vezano za njenu istragom o Račku, i ona je rekla da je svrha njene posete i uviđaja između ostalog da pokaže svetu kako ta tela pripadaju, ne nevinim seljacima kao što je rekao gospodin Voker, nego da su to teroristi. Ja sad parafraziram njene reči. Ona je rekla da je našla dokaze koji pokazuju jasno da ti seljani jesu teroristi zbog toga što su nađene uniforme, rovovi, mitraljezi i bombe. Svedok takođe opisuje kako je prisustvovao obdukcijama 19. i 20. januara 1999. godine u kojima su učestvovali sudski medicinari iz Prištine (Prishtine) i Belorusije (Belorussia). On je napravio i neke video snimke tih obdukcija. Časni Sude, hteo bih da Pretresnom veću pokažem pet fotografija vezanih za svedočenja koja smo čuli od svedoka u vezi sa njihovim pregledom tela i njihove zaključke da su ta tela unakažena, da se pucalo u njih sa malog rastojanja, ili su obezglavljeni. Sećate se da je bilo dosta opširnog unakrsnog ispitivanja o tome i trebalo bi da pomognemo Pretresnom veću da odluči da li je bilo ili nije bilo osnova za određene komentare svedoka. Pre svega bih hteo da pokažem fotografiju 00732320, koju ćemo sta-

viti na grafoskop. Ovo je fotografija koja prikazuje jednu neobičnu povredu oka. Sećate se da su neki svedoci govorili o unakazivanju očiju između ostalog. Svedoče, pogledajte fotografiju, da li se sećate scene koju prikazuje ova fotografija?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Da li je to fotografija koju ste vi snimili ili je to samo jedna od fotografija sa mesta zločina koje ste vi posetili 16. januara?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Ja sam snimio.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: U redu, hvala. Sledeća fotografija, molim. Fotografija 00732364, ovo su sve fotografije iz fascikla Račak, časni Sude. Ponovo, gospodine Hendri, da li je ovo fotografija koju ste vi snimili?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Da, časni Sude.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Ispod i iza desnog uva vidimo neki ožiljak, neki trag. Šta je to?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: To je ulazna rana metka sa opekotinom oko ulazne rane.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: U vašoj izjavi kažete da je po svemu sudeći pucano sa malog rastojanja?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Da, časni Sude.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Da li je ova rana jedan od faktora koji vam je pomogao da dođete do tog zaključka?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Sledeća fotografija 00732368. Ponovo, gospodine, da li ste vi snimili ovu fotografiju?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Da, časni Sude.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Šta nam možete reći o ovoj fotografiji u vezi predela oko očiju?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Izgleda da je metak ušao u lobanju i da je prolazak metka iskrivio položaj očiju.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Sledeća fotografija, 00732387. Ponovo bih vas pitao da li ste vi snimili ovu fotografiju?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Da, časni Sude.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Čuli smo kako se ovde govori u svedočenjima o unakažavanju tela i ogromnim ranama na grudima. Šta ste vi primetili na ovom konkretnom telu kada ste ga fotografisali?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Primetio sam da ima dve rane od metka na grudima, kao i tečnost i ostatak unutrašnjih organa na grudima.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: I gde se nalazila rana u odnosu na ona mesta gde bi normalno trebalo da bude srce?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: To je bilo u tom istom predelu.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: I konačno, časni Sude, fotografija koja još uvek nije uvrščena u spis. Čini se da je ovo trup bez glave. Vi ste u vašem izveštaju naveli da ste videli dva takva tela. Da li ste vi snimili ovu fotografiju?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Sada ne mogu da se setim.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Da li možete da se setite da li ste videli neko telo bez glave kada ste obilazili Račak 16. januara 1999. godine?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Bilo je dva takva tela, časni Sude.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Da li ste snimili oba ili samo jedno?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Jedno.

TUŽILAC RAJNEFELD: I konačno časni Sude, hteo bih da pokažem jedan mali video snimak od 30 sekundi iz dokaznog predme-

ta 95. Već ste videli određene delove. Da li tehnička kabina mogla da uključi video koji traje svega oko pola minuta? Ovo je deo dokaznog predmeta 95 koji predstavlja video snimak napravljen u prisustvu gospodina Vokera.

(Video snimak)

Verifikator I: Prvi leš je leš muškarca u kasnim tridesetim godinama koji je po svoj prilici pogubljen streljanjem u glavu iz blizine. Ima dva indikatora izlaznih rana. Izgleda da mu je desno uvo odsečeno. Streljan je sa velike blizine i ne mogu da vidim odakle potiče izlazna rana na grudima.

Verifikator II: Tamo je jedan metak. Samo sam hteo da ustanovim koje je vrste.

Verifikator I: U redu.

Verifikator II: Jer nije ispaljen. Dosta je velik.

Verifikator I: Da li si me čuo?

Verifikator II: Da.

Verifikator I: Ima značajan broj kartonskih pakovanja od metaka 7,6 milimetara razbacanih okolo, što je pokazatelj da su počinitelji mirno streljali ljude i zatim punili oružje na licu mesta.

(Kraj video snimka)

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Zaustavite video ovde, molim vas. Da li je ova fotografija tela koja se vidi na videu, da li je to ista osoba koju ste vi fotografisali?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Jeste, časni Sude.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: I da li je tu prikazana ista rana na grudima?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RAJNEFELD: Nismo još dali broj poslednjoj fotografiji.

SUDIJA MEJ: Želim da znam ko je to bio?

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Izvinjavam se, mogu da pitam svedoka. Gospodine, da li ste vi prepoznali tu osobu koja je govorila pred kamerom? Da li je taj čovek bio prisutan 16. januara kada ste vi bili tamo?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Časni Sude, ja nisam video tog čoveka tog dana, ali sam ga prepoznao kao čoveka po prezimenu Braun (Brown) koji je bio britanski oficir za vezu.

TUŽILAC RAJNEFELD: Da li ste vi znali da je on na čelu medicinskog tima, da li ste bili svesni toga?

SUDIJA MEJ: Bilo bi bolje da vi pozovete gospodina Brauna da svedoči.

TUŽILAC RAJNEFELD: U redu, to su sva moja pitanja, osim što za poslednju fotografiju nismo dobili broj.

sekretar: Dokazni predmet Tužilaštva broj 215.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Hendri, imam jedno tehničko pitanje za vas. Ove slike koje smo upravo videli, bile su slike unutrašnjih organa, bar neke od njih koji su poređani na samim telima ili u blizini tela. Da li je tako nešto moglo da nastupi usled pogađanja sa velike blizine, da li je to moglo da se desi kada se puca iz velike blizine?

SVEDOK HENDRI: Da, to bi moglo da se dogodi, časni Sude.

SUDIJA ROBINSON: Ja moram reći, gledajući u to, čovek ima utisak da su organi iščupani, izvučeni rukama, što bi bilo u skladu sa onim što su rekli neki od svedoka. Ali, vi kažete da je to takođe moglo da se desi i zbog toga što je pucano sa vrlo malog rastojanja?

SVEDOK HENDRI: Ja tako verujem, časni Sude.

SUDIJA MEJ: Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Najpre prigovor, pošto se ovde komentarišu detalji koji isključivo spadaju u domen forenzičke analize, a svedok uopšte nije forenzičar i mislim da se ovo samo...

SUDIJA MEJ: Zašto ga ne pitate koje su njegove kvalifikacije?

UNAKRSNO ISPITIVANJE: OPTUŽENI MILOŠEVIĆ

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa ja vidim ovde da ste bili detektiv u policiji, radili u engleskoj policiji kao...

SUDIJA MEJ: Gospodine Hendri, molim vas, pomozite nam da razjasnimo vaše kvalifikacije. Da biste uopšte govorili o ovom dokaznom materijalu, kakva vi znanja imate iz oblasti sudske medicine?

SVEDOK HENDRI: Časni Sude, ja sam služio kao detektiv u policiji Hong Konga (Hong Kong) šest godina, bavio sam se ubistvima, silovanjima i drugim ozbiljnim zločinima, i služio sam u londonskoj policiji 13 godina, poslednjih godina kao detektiv. Takođe sam služio u Bosni i na Kosovu i radio sam zajedno sa stručnjacima iz sudske medicine, forenzičkim patolozima, kao i sa naučnicima koji su radili na sličnim slučajevima. Video sam veliki broj rana od metaka.

SUDIJA MEJ: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Pa to je, u stvari, celokupna logika moje primedbe. Vi imate izjave forenzičkih stručnjaka, a ovde saslušavate o sadržini upravo iz te materije svedoka koji nije stručnjak. Ali, da pređem na pitanja. Prethodno bih hteo da rasčistim neke stvari.

SUDIJA MEJ: Pre nego što to učinite, bilo bi u redu da se odgovori na vaš komentar. Bilo kakvo pitanje o kvalifikaciji ili o adekvatnosti ovog svedoka da govori o određenim pitanjima mogu se

ticati težine činjenica, i ničega više, koja će na kraju biti pridodata njegovom svedočenju. Vi ga možete unakrsno ispitivati o tome. Izvolite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Pa, moje je vreme veoma ograničeno, pošto ga vi klasifikujete pod 92bis, je li tako, jesam dobro razumeo?

SUDIJA MEJ: Da, imate jedan sat na raspolaganju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa, onda, evo vezano za ovu primedbu, jeste vi uopšte nekakav medicinski stručnjak?

SUDIJA MEJ: Ne, vi znate vrlo dobro da nije. Opisao vam je svoju biografiju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Upravo sam vam to i tvrdio i nije bilo potrebno, a vi ste mi rekli da ga pitam o njegovim kvalifikacijama, pa sam zbog toga ga pitao. Dobro, da idemo na nekoliko stvari. Prvo, pre nego što pređemo na ova konkretna pitanja, na nekoliko mesta u vašoj izjavi vi kažete, kao na primer na prvoj strani, videli ste u crnim uniformama, pa u maskirnim uniformama UČK u selu, pa onda: "Ne mogu da kažem koliko sam drugih vojnika video tog dana", pa na dnu strane, kada govorite o tome da su vam rekli, kažete: "Rečeno mi je da je OVK uklonio tela vojnika, pre nego što su stigle snage MUP-a i Vojske Jugoslavije", što je, naravno, nelogično. Opet kažete: "Ne mogu da se setim kako sam došao do ove informacije, kao ni identiteta osobe od koje sam dobio informaciju", pa onda: "Nije mi poznat identitet nijednog vojnika ili vojnih policajca OVK", i tako dalje. Dakle, na više mesta govorite, kao na primer na petoj strani, "nisam u mogućnosti da potvrdim izvor informacija", govori se o pritvaranju civilnog stanovništva. Pa onda opet na šestoj, kada govorite o masovnim grobnicama blizu Orahovca (Rahovec) koji se navodno nalaze ostaci nekih od nestalih osoba, opet "nisu mi poznate lokacije"...

SUDIJA MEJ: Gospodine Miloševiću, morate konačno postaviti pitanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, citiram sedam, osam mesta gde "nije mi poznato poreklo ove informacije". Kaže "Nisu mi poznate lokacije" ili "poreklo ove informacije". Dakle, vama niz navoda koje ovde dajete nije poznat, nije vam poznato čak ni poreklo informacije koje pominjete u, da li je to logično za jednog profesionalnog policajca, na izjavi od sedam strana, vi jedno osam puta objašnjavate da vam nije poznat identitet, da vam nije poznata informacija, da vam nije poznat broj, da vam nisu poznati poreklo informacije, i tako dalje. Da li je to logično za jednog policajca?

SUDIJA MEJ: Da li možete da odgovorite na to pitanje ili ne?

SVEDOK HENDRI: Ja sam izveštavao ono što mi je rečeno, ispričano, što je vernije moguće. Kada je to bio slučaj, ja sam i napisao da ne mogu da se setim izvora određenih informacija.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa dobro, kada prepričavate nešto što vam je rečeno, a ne znate i ne možete da se setite izvora informacije, to se zove u običnom jeziku rekla-kazala, tračevi?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Ja verujem da je na Sudu da o tome odluči.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, da rasčistimo još jednu stvar. Rekli ste kada ste dolazili u Račak da su vas zaustavili pripadnici UČK, specijalno obučeni u crne uniforme, dobro naoružani, i tako dalje. Je li to tako? Piše: "Nosili su crne uniforme sa oznakama UČK, bili su dobro naoružani", i tako dalje. Je li tako?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Časni Sude, to je tačno, osim što ja nisam rekao da su bili posebni ili specijalni.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja sam citirao "crne uniforme i dobro naoružani". Jesu li to ljudi u crnim uniformama...

TUŽILAC RAJNEFELD: Časni Sude, ja obično ne prekidam, ali ako optuženi navodno citira nešto svedoku, ja bih hteo da kažem da u engleskoj verziji ne piše "dobro naoružani", piše "naoružani". Mislim da svedoka treba pravilno da se citira.

SUDIJA MEJ: Da, tako je, molim vas, nastavite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Molim vas onda da uzmete srpsku verziju u kojoj piše dobro naoružani. Ja nisam čitao englesku verziju i ne mogu stalno da gatam da li se razlikuje engleska ili srpska verzija. Mislim da je to odgovornost onih koji isporučuju materijale, a ne moja. Ali, moje pitanje glasi, a proverite na srpskom tekstu, da piše "dobro naoružani", da piše reč "dobro", nisam je izmislio.

SUDIJA MEJ: Na kojem jeziku je ta vaša izjava?

SVEDOK HENDRI: Engleski, časni Sude.

PRIJATELJ SUDA KEJ: Hteo bih da kažem, časni Sude, pošto pregledam upravo izjavu i od 24. maja, tu je korišćena reč "dobro naoružani". Za incident od 16. januara.

SUDIJA MEJ: Dajte da to nađemo.

PRIJATELJ SUDA KEJ: Drugi pasus, na drugoj strani, izjava koja je predata 24. maja.

SUDIJA MEJ: Koja je to izjava?

PRIJATELJ SUDA KEJ: To je u izjavi od 12. oktobra 2000. i 17. oktobra 2000. godine.

TUŽILAC RAJNEFELD: Časni Sude, ja sam našao to mesto. Pre svega, to je u prvoj izjavi, ne...

SUDIJA MEJ: To je u drugoj izjavi. Izgleda da je u drugoj izjavi.

TUŽILAC RAJNEFELD: I priznajem da, mada se u prvoj izjavi kaže samo "naoružani" time i time, u drugoj izjavi, sada ne mogu da nađem pasus, izvinjavam se.

PRIJATELJ SUDA KEJ: To je na stranici broj 197181 u desnom gornjem uglu, drugi pasus.

TUŽILAC RAJNEFELD: Da, sada to vidim. U izjavi broj dva kaže se, uz pozivanje na prvu izjavu, "bili su dobro naoružani, ali njihovo oružje nije izgledalo različito". Tako da zavisi od toga koja se izjava gleda. U jednoj izjavi samo piše "naoružani", a u drugoj piše "dobro naoružani". Prihvatam to i izvinjavam se.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Dobro, ja primam izvinjenje gospodina Rajnefelda, ali mislim da gospodin Mej (May) ne može odmah da izvlači zaključak da je ono što tvrdi druga strana tačno, a da ono što ja tvrdim nije tačno. Mislim, to je još jedna manifestacija potpune pristrasnosti koju smo ovde...

SUDIJA MEJ: Idemo dalje. Idite dalje, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ovi ljudi u crnim uniformama dobro naoružani, da li su to, otprilike, takvi isti koji su se na raznim snimcima videli u pratnji gospodina Vokera u raznim prilikama za vreme vršenja verifikacione misije?

SUDIJA MEJ: Možete li odgovoriti na to pitanje?

SVEDOK HENDRI: Ne mogu, časni Sude.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Ko vas je obavestio o događaju u Račku? Molim vas samo da bude, da radimo ekspeditivno, da kratko, ja ću vam postavljati kratka pitanja, kratke odgovore, da bi iskoristili vreme.

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Vođa odeljenja za ljudska prava, Sandra Mičel (Sandra Mitchell).

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Sandra Mičel. Dobro. A rečeno vam je da se radilo o velikom broju ljudskih žrtava. Da li se sećate, da li su vam rekli o kom se broju ljudskih žrtava radilo?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: U tom trenutku rečeno je samo da se radi o velikom broju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vama je Ken Markuson (Ken Marcusson) iz lokalne jedinice KVM-a rekao da se 15. januara nalazio na određenom položaju u neposrednoj blizini Račka, to jest na istom položaju na kome su se nalazili, kako ste izjavili "tenkovi Vojske Jugoslavije i snajperisti". Da li je to tačno?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Da, časni Sude.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li to znači da su jugoslovenske vlasti prethodno obavestile pripadnike KVM-a o nameravanim aktivnostima i pozvali ih da tim povodom obave svoju funkciju posmatrača?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Na to ne mogu odgovoriti.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A gde vam je Markuson tom prilikom rekao koliko dugo je trajala akcija i kada su se pripadnici vojske i policije povukli iz Račka?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Gospodin Markuson je samo rekao da je došlo do incidenta prethodnog dana i da je trajao ceo dan, ali nije mi rekao u koje vreme su se snage bezbednosti povukle.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Odakle ste došli u Štimlje, odnosno Račak, 16. januara? Odakle dolazite?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Iz Prištine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ste prolazeći Štimlje, to jest Račak, primetili pripadnike vojske ili policije u daljoj i bližoj okolini?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Ne sećam se da sam video bilo kakve snage sigurnosti na mom putu tamo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, jedine snage koje ste videli bile su UČK koji su vas zaustavili na svom ček-pointu, je li tako?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Časni Sude, ja mogu da potvrdim da sam video pripadnike OVK-a, ali ne mogu da se setim da li sam video neke pripadnike snage sigurnosti toga dana ili ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Koliko je pripadnika UČK-a bilo na tom kontrolnom punktu?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Otprilike oko 12.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dvanaestoro njih. Vi tvrdite da su vas, nakon kraće rasprave, pustili da uđete u Račak. O kakvoj se raspravi radilo?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Časni Sude, ne bih rekao da se radilo o raspravi u smislu svađe, radilo se o razgovoru u smislu diskusije o tome da mi uđemo. Radilo se o nacionalnosti prevodioca i vozača koji su nas pratili.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, 16. januara, selo Račak i njegova okolina su bili pod vojnom kontrolom UČK-a, je li tako?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Da, smatram da je to tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A imate li predstavu o broju pripadnika UČK-a u Račku i njegovoj okolini toga dana? Dakle, reč predstavu, imate li predstavu? Tačno?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Ne, časni Sude.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Tvrdite da je 16. januara vaš kolega Majkl Pedersen, snimio video kamerom, snimio većinu žrtava i mesta koja vi opisujete. Kada je on došao u selo?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Ne znam. On je došao nakon što sam ja stigao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Koliko posle vas?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Ne znam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je došao sam ili sa još nekim?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Kada sam ga ja video, bio je sam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U vašoj izjavi navodite kako su vas 16. januara, prilikom obilaska mesta u Račku i okolini o kojima govorite u vašoj izjavi, vodili jedan vojnik UČK-a u maskirnoj uniformi i jedan stariji čovek. Je li to tako?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Jedan vojnik OVK-a u maskirnoj uniformi nas je vodio okolo na početku, a druge lokacije su nam pokazali razni pripadnici civilnog stanovništva.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je tačno da ste prilikom pregleda mesta događaja koje ste označili kao mesto broj 1, kako kažete prva lokacija pored tela Azemija Banuša, primetili jednu pištoljsku čauru kalibra 7,62?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Radilo se o praznoj čauri 7,62.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pištoljskoj, je li tako?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Ja mislim da se ti meci koriste u poluautomatskom i automatskom oružju, a ne u pištolju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa pogledajte stranu 3, pasus 2 vaše izjave.

SUDIJA MEJ: Možda ne sledi taj pasus, jer optuženi se koristi verzijom na srpskom. Recite nam, gospodine Miloševiću, koji je pasus koji želite da svedok pogleda? Šta stoji unutra?

PRIJATELJ SUDA KEJ: Engleska strana 3, kraj drugog paragrafa u prvoj izjavi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, to nije sporno, ta vaša konstatacija. Da li, s obzirom na vaše iskustvo, upravo ste se bavili, kako ste objasnili, ubistvima, kroz svoju dugu karijeru, da

li možete da pretpostavite ko je mogao da ispali metak iz kojeg potiče ta čaura?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Ne, časni Sude.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ali vi tvrdite da fotografije koje ste sačinili ukazuju na odsustvo bilo kakve borbe, da li je tačno ili ne? Da li vi tvrdite da fotografije koje ste vi pokazali ukazuju na odsustvo bilo kakve borbe?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Ja sam primetio da nije bilo nikakve indikacije oružane borbe na toj lokaciji.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, vi isključujete mogućnost oružane borbe, učesća tih lica u oružanoj borbi? Ili samo kažete na toj lokaciji?

SUDIJA MEJ: Ukoliko niste shvatili pitanje, recite da niste shvatili.

SVEDOK HENDRI: Izvinjavam se, da li gospodin Milošević može ponoviti pitanje?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kako da ne. Dakle, vi isključujete mogućnost oružane borbe u kojoj bi mogle učestvovati ta lica ili samo isključujete mogućnost oružane borbe na toj lokaciji?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Časni Sude, ništa što sam ja toga dana video nije nagovestilo da su mrtva tela i ljudi koje sam ja video, da su ti ljudi bili uključeni u oružanu borbu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A šta bi trebalo da vidite da bi potvrdilo da su bili uključeni u oružanu borbu? Kako je trebalo da izgledaju, poginuli, na primer, učesnici oružane borbe?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Časni Sude, ne radi se samo o tome kako bi borci izgledali, da su to borci. Radi se i o drugim indikacijama u okolini toga mesta. Prazne čaure, oružje, odbačena municija, oštećenja od korišćenja, od upotrebe te municije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da, ponovo se vraćate, dakle, na lokaciju, kao što ste malopre rekli, na lokaciju. A da li to može da znači da su ti učesnici oružane borbe doneti na tu lokaciju na kojoj nije bilo oružane borbe?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Časni Sude, ništa što sam ja toga dana video nije indiciralo da su mrtva tela tih muškaraca, žene i deteta bila, da su ti ljudi izgubili život na nekoj drugoj lokaciji a ne tamo gde su našli, osim u slučajevima kada nam je rečeno i pokazano da je neko telo premešteno i pokazano odakle je to telo premešteno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, ako su tela premeštena, znači, tela koja su premeštena su mogla biti i doneta, je li tako ili nije?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Mislim da to nije tako.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kako vi znate sa koje daljine su tela premeštena? Da li su premeštena pet metara ili su premeštena 50 ili 200 metara?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Ja sam razgovarao sa raznim ljudima i pokazali su mi različite lokalitete i rekli gde su neki ljudi izgubili život i gde su odatle premešteni.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Jesu vam objasnili kako su ovi ljudi poginuli?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: U nekim slučajevima, da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A u toj jaruzi, gde ste videli ta tela, jesu vam to pokazali?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Pokazali su mi niz tela u toj udolini, jaruzi, da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A, jesu vam rekli da je na vrhu jaruge bila policija koja je, navodno, pucala na te ljude?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Ne, časni Sude.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Nisu vam ispričali tu priču?
SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Ne, časni Sude.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Koliko ste se dugo zadržali na tom mestu?
SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Na kom mestu?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Na tom mestu gde ste objasnili da po vašem mišljenju nema tragova oružane borbe, i tako dalje?
SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Časni Sude, da li sada govorimo o prvoj lokaciji gde je nađeno prvo telo?

SUDIJA MEJ: O kojoj lokaciji govorite?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Evo, recimo o prvoj, koliko ste se zadržali na tom mestu?
SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Ne mogu to reći, časni Sude.

SUDIJA MEJ: Koliko dugo ste bili ukupno na licu mesta u selu?

SVEDOK HENDRI: Pa negde do kasno posle podneva.

SUDIJA MEJ: Kada ste tamo stigli?

SVEDOK HENDRI: Oko podneva.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kada opisujete mesto događaja, lokacija broj 2 na strani 3, vi govorite da ste pregledali tela trojice muškaraca. Opišite kako ste izvršili taj pregled?
SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Na početku, ja sam samo posmatrao tela sa izvesne udaljenosti, zatim sam i prišao. Zatim sam osmatrivo svako telo i nakon toga sam pokušavao da okrenem telo kako bih pregledao da li ima povreda na zadnjem delu tela.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Tvrdite da pored tela ove trojice niste videli nikakve prazne čaure. Da li bi to trebalo da znači da ovi ljudi u trenutku smrti nisu upotrebljavali vatreno oružje?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Ne, časni Sude. To znači samo to, da blizu tih tela nije bilo praznih čaura.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Koliko vremena je po vašem mišljenju prošlo od trenutka kad je kod ovih lica nastupila smrt, do trenutka kad ste vi videli ta tela?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: To ne mogu da kažem.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A dobro, ovaj vojnik koji vas je vodio u obilazak je znao kuda vas vodi. Je li tako?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Mislim da da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li to znači da je UČK pre nego što ste vi sa svojom ekipom pregledali sva ta mesta imala pristup tim telima?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Da, časni Sude.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li vam je poznat izveštaj o aluminijumskom testu parafinskim rukavicama, sa ruku ljudi poginulih u Račku?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Poznato mi je da je napravljen parafinski test na preminulim osobama.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li vam je poznat rezultat?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li ste se interesovali uopšte za rezultat?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Da, zanimao bi me rezultat, časni Sude.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ali ga nikad niste zatražili da čujete?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Časni Sude, srpske vlasti nisu baš volele da sarađuju sa OEBS-om po tom pitanju. Moram da primetim da smatram da je parafinski test diskreditovan još pre mnogo godina u SAD (United States of America) i u mnogim drugim zemljama.

SUDIJA MEJ: Da, to je iskaz koji smo u ovom predmetu čuli još od jednog veštaka.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Tvrdite da ste pored tela, to je strana 4 pasus 1, videli lokvu krvi. To je telo Hajriza Jakušija (Hajriz Jakushi). Da li je to tačno?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Da, u blizini tog čoveka bila je lokva krvi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je tačno da se krv nije osušila?

SUDIJA MEJ: Da li želite da pogledate vašu izjavu?

SVEDOK HENDRI: Da, časni Sude.

SUDIJA MEJ: Gospodine Kej, možete li nam vi to pronaći? Sudija Kvon je pronašao, kaže da je to na strani broj 4, drugi pasus.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To je lokva krvi pored tela Hajrizija Jakušija.

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Da, ali još je bila vlažna.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li to znači da je bila podobna za hemijsku analizu?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: I suva i tekuća krv može se podvrgnuti analizi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li tvrdite da je krv pripadala žrtvama o kojima govorite?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ste uzeli uzorak krvi radi analize, ili komparativne analize sa krvlju u selu žrtava?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Ne, časni Sude, OEBS nije imao mogućnosti, ni sredstava za to.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kako tvrdite da je krv sa zemlje pripadala žrtvama?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: U ovom specifičnom slučaju ne mogu kategorički tvrditi da je krv na tlu odmah do pokojnika bila pokojnikova krv.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Tvrdite da je telo Hajriza Jakušija bilo pomerano u odnosu na prvobitni položaj. Je li tačno?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Izgledalo je da je telo bilo okrenuto.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li vam je poznat prvobitni položaj njegovog tela, odnosno preciznije, da li vam je poznato kakav položaj je telo ovog čoveka zauzelo u trenutku kada je nastupila smrt?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Izgledalo je da je telo okrenuto, da je na početku ležalo licem prema zemlji, a onda okrenuto na leđa, i ta je krv odgovarala ozledama preminulog.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, odgovor na moje pitanje da li vam je poznat prvobitni položaj tela je pozitivan, je li tako?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Ja ne mogu reći da ja to znam. Ja samo mogu reći da smatram na osnovu mojih zapažanja da je tako.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, ako vam prvobitni položaj tela nije poznat, da li to dozvoljava, dakle činjenicu da je telo pomerano, da smrt nije nastupila na mestu na kojem ste vi to telo videli prvi put?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Smatram da to nije tako.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ne verujete da je tako?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Ne, gospodine, izvinite. Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ali ne isključujete tu mogućnost ili je potpuno isključujete?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Časni Sude, nije bilo nikakvih indikacija da je to telo donešeno sa nekog drugog mesta i ostavljeno na mestu gde sam ga ja video. Nije bilo nikakvog traga krvi, nije bilo nikakvog traga od povlačenja tela po zemlji. Lokva krvi koju sam ja video na tom mestu odgovarala je rani, upravo onako gde se nalazilo i zatim bilo okrenuto.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A kad bi telo bilo doneto na primer, u šatorskom krilu, da li bi bilo tragova povlačenja po zemlji ili tragova krvi prilikom njegovog donošenja?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Ja smatram da bi bilo indikacija da je telo premešteno, da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: S obzirom na to da ste policajac sa radnim iskustvom od 20 godina, da li možete da kažete da ste specijalista za određeni oblik vaše profesije?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Pa nisam siguran da bih sebe opisao kao specijalistu, ali ja svakako imam mnogo znanja o izvesnim područjima.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ste vi pomerali tela koja ste pregledali?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Neka od njih da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li znate da je osnovno pravilo upravo struke kojoj vi pripadate da se na licu mesta ništa ne dira i ne pomera do zvanične istrage?

SUDIJA MEJ: Da li je to osnovno pravilo?

SVEDOK HENDRI: U normalnim okolnostima da.

SUDIJA MEJ: A zašto su to bile nenormalne okolnosti?

SVEDOK HENDRI: Časni Sude, ja tamo nisam bio kao policajac, nego kao pripadnik OEBS-a koji je došao da posmatra šta se dogodilo i da izvuče neke zaključke. Prethodnog dana došlo je do sukoba. OVK je u svojim rukama držala selo, i snage bezbednosti su najverovatnije htele ponovo da uđu u to selo, što se i dogodilo nekoliko dana kasnije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kada govorite o leševima sa pozicije broj 2 i telima braće Sila to je strana 3, četvrti pasus, nigde ne pominjete tragove krvi na zemlji. Je li to tačno?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je bilo krvi oko njihovih tela ili nije bilo?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Ne, koliko sam ja video ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li odsustvo krvi pored tela, i pored brojnih strelnih rana znači ili može da znači da ti ljudi nisu izgubili život na mestu na kome su njihova tela pronađena?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Nađete telo sa više rana od vatrenog oružja bez tragova krvi i smatrate da su mogli biti ubijeni na tom mestu?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: To je sasvim moguće, da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa gde je onda ta krv?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Ne shvatam vas.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kako je moguće da nema tragova krvi, ako ima toliko rana po telu, iz vatrenog oružja? Moguće je da te rane ne krvare?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Časni Sude, kad je neka osoba ozleđena rana krvari, ali to ne znači da će krv biti prolivena svuda na licu mesta.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa vi je niste našli nigde, a ne svuda?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Ja nisam video krv. Međutim, to ne znači da krvi tamo nije bilo.

SUDIJA MEJ: U redu, sada idemo na pauzu. Gospodine Hendri, pre toga recite nam još jednu stvar u slučaju da se o tome bude kasnije govorilo. U kolikoj ste vi meri pomerali ta tela dok ste ih pregledali?

SVEDOK HENDRI: Ja bih ih samo okrenuo na drugu stranu.

SUDIJA ROBINSON: Prema vašoj proceni, posle koliko vremena ste se, nakon što je nastupila smrt, našli na licu mesta?

SVEDOK HENDRI: To ne mogu da kažem.

SUDIJA ROBINSON: U redu. Hvala.

SUDIJA MEJ: Gospodine Hendri, sada idemo na pauzu od 20 minuta. Tokom te pauze molim vas da imate na umu da ne smete sa kim razgovarati o vašem svedočenju sve dok se ono ne privede kraju. To se odnosi i na pripadnike Tužilaštva. Sada idemo na pauzu od 20 minuta.

(pauza)

SUDIJA MEJ: Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Shvatio sam iz podataka da ste vi hemičar. Je li tako?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Da, časni Sude.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A recite mi koliko treba da se krv osuši? Koliko sati treba da se krv osuši?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Časni Sude, ne mogu da odgovorim na to pitanje, to zavisi od mnogih okolnosti.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa otprilike?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Ne mogu da odgovorim na to pitanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa okolnosti su vam poznate. Dakle, koliko? Dva sata, tri sata, pet sati, 10 sati, više od 10 sati?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Časni Sude, ne mogu odgovoriti na to pitanje.

SUDIJA KVON: Da pretpostavimo da su žrtve ubijene 15. januara i da su ostale tamo da leže, kako bi ste onda odgovorili?

SVEDOK HENDRI: Ja bih mogao da očekujem da se veća količina krvi osuši.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U svakom slučaju preko 20 sati bi morao biti сув. Je li tako?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Ne mogu na to odgovoriti.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kad govorite o mestu događaja broj 3, opisujete telo Ahmeta Mustafe (Ahmet Mustafa) i opisujete prilično detaljno rane na njegovom telu. Je li tako? To je na strani 4, peti pasus. Tvrdite da je i njegovo telo pomerano, odnosno prevrnuto i pomereno sa mesta na kome je pogođen. Na kom mestu je bio pogođen?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Verujem da je on ubijen na tom mestu, ali je pomećen.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li ste i vi pomerili njegovo telo?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Ja sam prevrnuo njegovo telo. Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Tvrdite da na ovom telu nije bilo obuće. Je li tako?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ali je na sebi imao kompletnu garderobu prilagođenu vremenskim prilikama. Je li tako?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Bio je kompletno obučen, da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li se iz toga može zaključiti da je obuća sa ovog tela skinuta pre nego što ste ga vi videli?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Ne, ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A dobro, da li vi pretpostavljate da neko pre izlaska iz kuće oblači džempere, i kaput i jaknu, pa onda da bos izađe napolje? Da li je to pretpostavka ako smatrate da obuća nije skinuta?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Ljudi rade najrazličitije stvari zavisno od okolnosti. Ja ne mogu da znam šta je prolazilo kroz glavu tom čoveku u trenucima pre smrti.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, kad opisujete mesto događaja broj 4 i telo koje je identifikovano kao Skender, na strani 5 u prvom pasusu izjavljujete da je leš pronađen napolju i da je unet u kuću. Je li tako?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Tako su mi rekli.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A ko je njega spolja uneo u kuću?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: To mi nisu rekli.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li ste ustanovili lokaciju na kojoj je taj čovek ubijen?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Bila je lokva krvi u blizini i komad lobanje i to je najverovatnije mesto na kome je on i umro.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Neko ga je uneo u kuću, jer on bez parčeta lobanje nije mogao sam da uđe u kuću. Je li tako?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Meni je rečeno da su ga uneli u kuću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li ste sačuvali sekiru, kad kažem vi ne mislim na vas personalno nego mislim verifikatori, koja je pronađena i koja vam je navodno pokazana, o kojoj govorite na strani 4 u petom pasusu?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa ko vam je pokazao tu sekiru?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Tamo je bio jedan čovek na licu mesta, ne mogu da se setim njegovog imena.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li je tada u društvu sa vama, i tada bio neko od UČK?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Bio je jedan vojnik OVK.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li je neko uzeo, odnosno izolovao krv sa sekire koja vam je pokazana?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Ja nisam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li je na sekiri bilo kose?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Ne, koliko sam ja mogao da primetim.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li tvrdite da je taj čovek ubijen sekirirom?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U vašoj izjavi tvrdite da ste videli rov dubine oko 120 centimetara, širine oko 60 i dužine preko 70 metara. Da li je to tačno?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Gospodine, ja ne znam tačno kako bi to bilo u metričkom sistemu, ja koristim stope. Taj rov je bio četiri stope dubok, dve stope širok. Da odgovorim na vaše pitanje, video sam jedan rov koji odgovara vašem opisu, da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi kažete to na strani 5 u trećem pasusu dakle, dubine oko 120 centimetara, širine 60, i dužine preko 70 metara. Je li to tako?

SUDIJA MEJ: Svedok je već odgovorio.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Čemu je taj rov mogao da služi?

SUDIJA MEJ: Nije na svedoku da to kaže. Imate li neku predstavu, gospodine Hendri?

SVEDOK HENDRI: Ne, časni Sude.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A tvrdite da nije bilo znakova skorašnje upotrebe. Je li tako?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Tako je, časni Sude.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Jeste gledali rov celom dužinom tih 70 metara? Da ili ne?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kako onda znate da nije bilo tragova skorašnje upotrebe o kome govorite?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Časni Sude, ja nisam video nikakve tragove skorašnje upotrebe.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Na strani 5 u četvrtom pasusu vi govorite o mestu, govorim o vašoj izjavi o mestu događaja broj 5, grupi od 15 tela i sedam razbacanih i za tu lokaciju kažete da se nalazi snimljena na video kaseti od 23. januara 1999. godine, vreme 13.29 h do 14.00 h Da li to znači da se na video traci o kojoj govorite nalazi samo snimak lokacije ili i tela o kojima govorite?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Samo lokacija.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A kakav značaj ima taj snimak koji je sačinjen osam dana posle događaja o kojima govorite?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Ja sam hteo da se vratim na to mesto da vidim različite položaje kad budem imao više vremena. Jer onog dana sam imao vrlo ograničeno vreme.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da, ali moje pitanje je kakav značaj ima snimak lokacije, znači same lokacije, napravljen osam dana posle događaja?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: 23. kad sam se vratio tamo zabeležio sam kompletno opis te lokacije, što ranije nisam imao priliku da uradim.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, vi tvrdite da ste na severnoj strani jarka pronašli čaure od granata. Koliko takvih čaura ste pronašli?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Nisam ih brojao, časni Sude.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa otprilike dve čaure, pet čaura, govorite u množini. Dakle, deset, 50?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Nekoliko desetina.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Nekoliko desetina? Znači 50 čaura, na kojoj udaljenosti od tela ste pronašli ove čaure?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Na udaljenosti od nekoliko metara.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A o kakvim se granatama radilo?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Mislim da su to bile kalibra 7,62.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li su rane na ovim telima bile nanete granatama?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Većina povreda na telima koje sam ja video su bile nanete mecima. U to vreme nisam mogao da odredim da li su te povrede od metaka nastale od toga što je ispaljeno iz oružja i onda su ostale posle te pucnjave čaure koje sam ja video ili ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li ste našli i čaure od puščane ili pištoljske municije?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Prazne čaure su bile tipično uobičajena municija za poluautomatsko ili automatsko oružje, a ne za pištolje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li možete da se precizno izjasnite o vremenu kada ste prvi put videli ova tela?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Nisam zabeležio vreme. To je bilo malo pre nego što je stigao ambasador Voker na lice mesta. Ako znate kada je on stigao, onda je moguće otprilike odrediti kada je to otprilike bilo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: On je posle vas došao?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Da, časni Sude.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A vi ste rekli da ste došli u 12 sati?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Tako je, oko podne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Znači, on je došao posle podne. Tvrdite da su sva tela bila prevrnuta. Da li je to tačno? To vam stoji na strani 5 u šestom pasusu.

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Čini mi se da sam rekao da su većina tela izgledala kao da su bila prevrnuta.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Opišite nam precizno šta vam je ukazivalo na to da su sva ova tela bila pomerana i prevrtana?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Ja sam rekao da su prevrnuta. Na zemlji, pored nekih tela bilo je mrlja krvi koje su odgovarale povredama, odnosno ranama. Na nekim od tela bilo je tragova trave i zemlje na licu, koje su odgovarale onom terenu gde su se tela nalazila.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li ste ustanovili ko je prevrtao tela o kojima govorite?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Je li tačno da je svako od ovih tela imalo na sebi više prostrelnih rana, kako vi kažete nanetih vatrenim oružjem?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Ne mogu reći da je na svim telima bilo po nekoliko rana.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Na kakvoj podlozi su se nalazila ova tela?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Ne razumem.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Na kakvoj podlozi su se nalazila ova tela? Na kakvom tlu, na kakvoj vrsti tla?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Ja bih to jednostavno opisao kao prljavo tlo, gospodine. Nisam stručnjak za vrste tla, na žalost.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kada opisujete tragove krvi, govorite o mrljama, a ne o lokvama krvi, da li je to tačno?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Mislim da nisam govorio o lokvama krvi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja upravo to i kažem, govorite o mrljama, a ne o lokvama?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Časni Sude, ja mislim da je ovo semantičko pitanje. Ono što bi neko nazvao lokvom, drugi bi nazvao mrljom.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Mrlja podrazumeva tek neki trag, a lokva podrazumeva veću količinu. Pretpostavljam da nije semantičko nego faktičko, je li tako ili ne?

SUDIJA MEJ: Svedok je dao svoj komentar.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Zar ne bi bilo čudno da i pored toliko rana na svim ovim telima koja su bila grupisana, pored njih postoje mrlje, a ne veće količine krvi koje bi vi mogli nazvati lokvama, na primer?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li ste u stanju da na vašim fotografijama i video kaseti označite tragove krvi o kojima govorite? Samo vas pitam da li ste u stanju da ih označite, ne tražim da zasad to učinite?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Morao bih da pogledam fotografije ponovo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li mislite da jeste u stanju ili niste u stanju da označite te tragove krvi o kojima govorite, na fotografijama koje ste napravili?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Moguće da bih.

SUDIJA MEJ: Imamo li te fotografije?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Onda mi to odbite od vremena koje ste mi limitirali, molim vas.

SUDIJA MEJ: Da. Izvadićemo fotografije.

TUŽILAC RAJNEFELD: Nisam siguran da li optuženi govori o fotografijama koje su pokazane ovom svedoku tokom direktnog ispitivanja ili on misli na sve fotografije u fascikli Račak?

SUDIJA MEJ: Bilo koje fotografije, samo mu pokažite neke fotografije tela.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Fotografije sa mesta zločina.

TUŽILAC RAJNEFELD: Da, to bi bilo u fascikli Račak, sveskama 1 od 5, i one su ovde. Nalaze se iza tabulatora 5. Molim da se to pokaže svedoku.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To su fotografije te iz jarka, gde ima tih petnaest tela o kojima govorite.

TUŽILAC RAJNEFELD: Časni Sude, počinje brojem 00732312, posle tabulatora 5.

SUDIJA MEJ: Gospodine Hendri, možete li naći tu fotografiju o kojoj govori advokat?

SVEDOK HENDRI: Da, časni Sude.

TUŽILAC RAJNEFELD: Da li Pretresno veće želi primerak?

SUDIJA MEJ: Ne. Gospodine Hendri, pitaju vas o naznakama krvi. Molim vas da pogledate fotografije i ako možete naći neku fotografiju koja ilustruje ono što ste vi videli, stavite je, molim vas, na grafoskop.

SVEDOK HENDRI: Da, časni Sude.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Reč je, dakle, o onoj grupi o kojoj svedok govori.

TUŽILAC RAJNEFELD: Ako ja mogu da pomognem? Zavisí od svedoka, ali primećujem da brojevi 54 i 78 izgleda opisuju ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Govorim o mrljama krvi na tlu, dakle na tlu na kome ste našli tih petnaest tela.

SUDIJA MEJ: Dozvolite svedoku da se snađe u ovoj fascikli i on će nam sam pokazati fotografije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Želim da podsetim svedoka. Pitanje je bilo da li ste u stanju da nam na vašim fotografijama...

SUDIJA MEJ: Sačekajte trenutak, dajte svedoku da pogleda celu fasciklu i da izabere fotografije, onda mu možete postavljati pitanja. Gospodine Hendri, ako biste bili ljubazni da nam pokažete jednu po jednu fotografije koje ste izabrali i da ih prokomentarišete.

SVEDOK HENDRI: Ovo je fotografija čiji se broj završava sa 352. Vidim ovde da pokojnik ima krv na licu i sa desne strane njegove glave, vidimo tragove zemlje i nečega što se čini kao krv, čini se da je prevrnut iz prvobitnog položaja koji je bio licem prema zemlji, na leđa.

SUDIJA MEJ: Da.

SVEDOK HENDRI: Još jedna fotografija 732378. Vidimo u donjem levom uglu fotografije lokvu krvi, ako ćemo je tako nazvati, i čini se da je telo već ukočeno, počeo je "rigor mortis", što bi odgovaralo...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pokažite štapićem gde je ta lokva koju vidite.

SUDIJA MEJ: Da, nastavite.

SVEDOK HENDRI: *(svedok pokazuje)*

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To je lokva krvi?

SUDIJA MEJ: Dozvolite svedoku da nastavi.

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Ova krv bi odgovarala povredi glave, situaciji u kojoj je on okrenut, od položaja u kom je ležao licem prema dole, na leđa. Sledeća fotografija je 732354. Ovde vidimo krv sa desne strane pokojnika i ovde se vidi nešto što izgleda kao rana na levoj strani lica, ovako kako mi gledamo. Znači, telo je bilo okrenuto licem prema zemlji, a onda je preokrenuto sa desna na levo, i ta bi krv odgovarala mestu povrede na glavi. Mogu vam pokazati i fotografije na kojima se čini da telo nije okrenuto i čini se da krv ispod glave odgovara samoj povredi.

SUDIJA MEJ: Da.

SVEDOK HENDRI: To je fotografija 732324. Ovaj pokojnik bio je u glavnoj grupi od 15 mrtvih tela. Ovde je krv ispod glave, evo pokazujem, i ta krv po svemu sudeći odgovara povredi na glavi pokojnika, iako se ta povreda na ovoj fotografiji ne može videti.

SUDIJA MEJ: Dobro. Ima li još fotografija koje želite da pokažete?

SVEDOK HENDRI: U ovom kratkom vremenu nisam uspeo da pronašem ništa drugo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, samo da to razjasnimo, vi tvrdite da ove mrlje krvi ukazuju da su smrtonosne povrede nanete na mestu na kome su tela pronađena? Sa sigurnošću?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Časni Sude, niko ne može biti 100% siguran. Međutim tu postoje sve indicije da su ti ljudi izgubili život na mestu gde smo ih mi zatekli, iako su neki od njih bili preokrenuti i izgleda da su pretraženi, jer su dokumenti i neke lične stvari bile pronađene odmah do tela.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Znači pored tela, oni su tu izgubili život, a pored tela su bila njihova dokumenta i lične stvari?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: U slučaju nekih od preminulih, gospodine, da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li ste možda utvrdili ko je to pretraživao njih i prevrtao, donosio ili bilo šta radio sa tim telima?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Nisam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ste uopšte čaure pušćane ili pištoljske municije pronašli u užoj ili široj okolini mesta događaja broj 5?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Mislim da sam već rekao da sa nekoliko metara od preminulih nalazilo nekoliko desetina čaura.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Analizirajući vaš opis i broj rana na telima od 1 do 22, to vam je stranama 6 do 9, proizilazi da su ovi ljudi pogođeni sa oko ukupno 43 metka i povrede su nanete mahom u predelu glave, vrata, trupa. Da li dakle, s obzirom na sve to, količina krvi sa lica mesta pronađena na podlozi na kojoj su ležali odgovara broju i lokaciji povreda na ovim telima?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Časni Sude, ja nikad nisam prebrojao broj povreda. Samo sam bio u stanju opisati broj povreda koje sam ja video i ja ne kažem da nije bilo i drugih povreda.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi tvrdite da su rane u najvećem broju nanete vatrenim oružjem. Da li je to tačno?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Da, čini se da je tako.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li imate fotografije ili video traku koja pokazuje i jednu jedinu čauru, pušćanu čauru o kojima govorite?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Ne sećam se da sam fotografisao čaure. Kao što verovatno shvatate, imao sam ograničene količine filma na aparatu i zapravo na kraju mi je nestalo filma.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, vi ste 20 godina profesionalni policajac. Da li je moguće da u izjavi govorite o čaurama, a ne smatrate značajnim da fotografirate te čaure na mestu na kome tvrdite da ste je videli?

SUDIJA MEJ: On je profesionalni policajac. Ovo je bilo prevedeno kao vojnik. Međutim, on je odgovorio na to. On je rekao zašto nije fotografisao. Gospodine Miloševiću, vi ste već imali neko dodatno vreme, da li ima još nečega o čemu želite pitati ovog svedoka?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Imam nekoliko pitanja.

SUDIJA MEJ: U redu, idemo onda.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Na strani 7 u šestom pasusu govorite o lešu broj 13 i prisustvu trave i lišća prilepljenih uz njegovo telo. Da li to odgovara podlozi na kojoj se telo nalazi? Mislim na lišće i travu, odakle lišće i trava tu, s obzirom na podlogu na kojoj se telo nalazi, broj 13?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Ta lokacija nije se sastojala isključivo od zemlje, prašine. Bilo je tamo i trave i drugih stvari kao što je lišće, to je sve bilo na zemlji.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da, ali to se uopšte ne vidi na snimku tog primera o kom ja govorim. Tu nigde nema ni lišća ni trave.

SUDIJA MEJ: Možete li na to odgovoriti, gospodine Hendri? Ako ne možete, recite.

SVEDOK HENDRI: Ja sam zabeležio ono što sam video i fotografisao sam tela *in situ*. A zemlja i prašina na telima odgovarala je onome što se nalazilo u okolini tela.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pitam za travu i lišće, gospodine Hendri?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Ja mislim da sam vam odgovorio.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, hvala vam onda. Tvrdite da ste obavješteni da je osamnaestogodišnja Hanemša Mehmeti pogođena iz snajpera negde u selu, kao i još jedna osoba koja je bila u društvu sa njom. Je li to tačno?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Da, gospodine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ko vas je o tome obavestio?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Ne sećam se toga. Ime te osobe nije bilo zabeležno. Morate imati na umu da nisu svi ljudi sa kojima smo mi tada razgovarali, nama želeli da daju svoje lične podatke, imajući u vidu okolnosti koje su vladale.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li ste obavili razgovor sa njenim prijateljima i porodicom koji su je preneli u kuću?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Razgovarao sam sa svima onima koji su bili tamo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ali ne znate sa kim?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Kao što sam vam rekao, nisu svi ljudi sa kojima smo razgovarali želeli da nam daju svoje podatke.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li su ljudi sa kojima ste razgovarali bili civili ili pripadnici UČK?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: To su bili sve civili.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kada ste napustili Račak 16. januara?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Negde oko vremena za čaj, oko 16.00 ili 17.00 sati posle podne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Tvrdite da ste 17. imali nameru da se vratite u Račak. Zbog čega?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Pa kao što verovatno shvatate, jedno posle podne nije dovoljno da bi se razmotrili događaji od 15., a povratak na mesto događaja je uvek od koristi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Na strani 10, pasus 4, izjavljujete da su vođeni pregovori oko ulaska istražnog sudije Danice Marinković u selo? Kakvi pregovori i sa kime su vođeni?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Jedan viši pripadnik delegacije OEBS-a razgovarao je o tome sa sudijom.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I sa kojim ishodom?

SUDIJA MEJ: Mislim da smo već čuli svedočenje o tome od ovog svedoka. Ne verujem da nam ovaj svedok može još mnogo više pomoći. Gospodine Miloševiću, imate još 10 minuta, što znači da ste praktično imali sat i po vremena za ovog svedoka, što je u ovim okolnostima više nego dovoljno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ne treba mi deset minuta. Kažite nam ko je na koga pucao u Račku i njegovoj okolini 17. januara?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Iz onoga što sam video i raznih komunikacija koje sam slušao izgleda da su snage bezbednosti pucale u smeru sela. Da li je vatra uzvraćena, to ne mogu reći.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li vam je poznato šta se događalo prilikom preuzimanja tela iz džamije radi odnošenja na Institut za sudsku medicinu u Prištini (Prishtine)?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Ne shvatam vaše pitanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li vam je poznato kakve su se borbe vodile kada su sudski organi preuzimali tela iz džamije da bi ih transportovali na Institut za sudsku medicinu u Prištini?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A ko je sprečavao da istražni sudija puna tri dana ne obavi istražne radnje u Račku?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Ne mogu odgovoriti na to pitanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste kasnije prisustvovali radu forenzičkog tima, koliko sam shvatio. Da ili ne?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Na čiji poziv ste prisustvovali postupku forenzičara?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: To je bilo na naš zahtev i direktor Instituta je pozitivno odgovorio na taj zahtev.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste prisustvovali i postupku skidanja parafinske rukavice sa leševa u Račku?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Da, bio sam prisutan.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li su vam poznati rezultati tih testova?

SUDIJA MEJ: Pa o tome je već govorio. Rekao je da nisu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ne, u vezi sa svojim prisustvom prilikom uzimanja, ne vidim zašto ne bi odgovorio na to pitanje.

SUDIJA MEJ: Ali već je rekao da ne zna rezultate. U svakom slučaju, ti rezultati su ionako diskreditovani.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: To vi smatrate da su diskreditovani. Dobro, dakle, svedok ne zna.

SUDIJA MEJ: Ja sam samo ponovio svedočenje ovog svedoka, a to je da on ne zna rezultate tog testa, a i ionako se takvi testovi ne podržavaju već su diskreditovani.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: U Sjedinjenim Američkim Državama, ali ne u Jugoslaviji.

SUDIJA MEJ: Da, to je tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: A da li se istražni postupak u Jugoslaviji vodi po propisima SAD ili po propisima i pravilima jugoslovenskih...

SUDIJA MEJ: Imate li još pitanja? Jer imate još manje od pet minuta.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Hvala lepo.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Hvala, časne sudije. Gospodine Hendri, mene prvo zanima jedna stvar. Kad ste stigli toga dana u Račak, da li vam je rečeno kad ste bili povedeni gore na mesto gde ste videli sve ovo što ste videli, da li vam je uopšte kazano da li je bilo toga dana žrtava među pripadnicima OVK, da je bilo mrtvih na njihovog strani? Šta znate o tome?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Nije mi ništa rečeno o žrtvama na strani OVK u to vreme. Međutim, kasnije sam saznao da je među OVK bilo devet žrtava.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Dok ste obavljali ovaj posao koji ste radili do 4, 5 sati popodne to niste znali?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Tako je.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: A da li vam je bilo ko pokazao mesto, kao što su vas vodili na sva ova druga mesta, da li vam je bilo ko pokazao mesto gde se nalazila baza OVK toga dana?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Ne, časni Sude.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Da vidite da li ima bilo kakvih tragova borbi, krvi, niste to mogli da utvrdite?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Tako je.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Kad ste završili, kad ste tačno znali u kom momentu toga dana, kad ste završili posao predveče u 4 ili 5 sati popodne, da li ste znali i kog momenta ste toga dana znali koji je broj žrtava?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Pa, na kraju sam uspeo da izbrojim ukupan broj tela koje sam video, ali sam bio sklon zaključku da je bilo još žrtava koje nisam video.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Gospodin Voker je bio sa vama samo gore na brdu, ali on nije nastavio da ide sa vama do kraja dana, kada ste vi utvrdili da je bilo toliko i toliko žrtava. Da li je to tako?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Ne bih rekao da je gospodin Voker bio sa mnom. On je došao na lice mesta u zasebnoj grupi i ja se nisam toj grupi pridružio.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Hvala. U svojoj izjavi koju ste dali, a to je na strani 5 srpske verzije, niste spominjali, a engleska verzija je strana 5, niste spominjali drugi pasus odozdo. Tu ste govorili samo o tome da ste tamo gde je bilo 15 leševa zajedno našli granate, odnosno čaure od granata, o kojima ste malopre govorili. Ali tu niste rekli da ste našli bilo kakve čaure od automatskog oružja. Niste tada kazali u toj svojoj izjavi koja se nalazi na strani 5, drugi pasus odozdo, engleske verzije, nigde ne spominjete da ste našli bilo kakve čaure iz vatrenog oružja?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Časni Sude, nisam sasvim siguran koji deo engleske izjave mi advokat citira.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Strana 5, drugi pasus odozdo engleske verzije. Tu samo govorite o čaurama granata i nigde niste rekli tada u toj izjavi da ste našli bilo kakve čaure.

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Tako je.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Hvala. Časne sudije, mene sada posebno zanima sve ono što se nalazi na strani 7 B\H\S teksta, a u stvari se nalazi na sedmoj strani, četvrti pasus

engleske verzije, čitava stranica i dalje. Vi ste na licu mesta u jarku konstatovali položaj svakog tela, zar ne?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Opšte govoreći da, uz jedan izuzetak.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Hvala. Takođe ste konstatovali da svako telo, da li se nalazilo samo ili se nalazilo u grupi tela, ili jedno preko drugog. Na primer telo 9, telo 10, telo 12 i 13, čak ste i to konstatovali. Je li tako?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Da.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Koje ste povrede uočili, je li tako?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Da.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Samo kod tela broj 6 i 7, a to se nalazi na strani 6 BHS, a u engleskoj verziji je strana 7, drugi pasus. Samo ste tu rekli i utvrdili ovo. Desna noga leša koji je ležao pored tog čoveka je bila blizu grudi tog čoveka i izgledalo je da je na njegovoj nozi nešto krvi sedmog leša. Je li tako?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Da.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Sa drugim telima koja su ležala u grupi ili jedno preko drugog, niste konstatovali da ima tragova krvi sa jednog tela na nekom drugom telu. Je li to tako?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Da.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Sad mi odgovorite kao iskusan detektiv. Da li je moguće da nema tragova krvi sa jednog tela na drugo ako su pogođeni sa više metaka, naročito u predelu glave, i ako su pogođeni na tom mestu, i ako je tu nastupila smrt, da onda nema krvi koja se prostirala sa jednog tela na drugo, kako to možete da objasnite? Da nigde niste našli u toj grupi da je krv posle tih pogodaka morala da pređe i na druga tela? Vi ovde na jednom mestu imate, 10. je bio leš muškarca koji je ležao direktno.

SUDIJA MEJ: Pustite svedoka da odgovori na ono što ste mu do sada rekli.

SVEDOK HENDRI: Časni Sude, ja ne mogu tvrditi da su moje beleške kompletne, iscrpne i celovite beleške o licu mesta. Na tom mestu u onim okolnostima nije bilo praktično ni moguće napraviti kompletnu obradu lica mesta kao što bih ja to učinio kod kuće. Ja priznajem da je taj pregled bio napravljen verovatno na brzinu. Ja sam zabeležio onoliko koliko sam mogao u datim okolnostima.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: U dosijeu postoji fotografija tih tela zajedno. Ja vas kao iskusnog detektiva, koji je radio na krvnim deliktima upravo pitam. Ja moram tako da pitam, ipak se bavimo ovim poslom svi mi dosta dugo. Kako se, i tako moram da pitam, kako se krv ponaša u momentu kada se pogodi glava? Da li ta krv ide u raznim pravcima nakon toga? I kako je moguće da onda nema te krvi rasute po svim tim telima? Nego ste nalazili samo krv na...

SUDIJA MEJ: Shvatili smo. Možete li odgovoriti na to, molim vas, gospodine Hendri?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Svaka ozleda, odnosno uzrok svake ozlede je različit zavisno od okolnosti. Da, očekivao bih da vidim tragove krvi i na drugim telima. Međutim, ja to nisam zabeležio, ali ipak to ne znači da toga nije bilo.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Fotografije možemo pogledati. Ja sam gledao te fotografije mnogo puta i nigde nema upravo ovoga o čemu govorim. No, vi ste kazali to što ste rekli i ja ne bi to komentarisao. Ja bih pokazao tri fotografije, toliko vremena imam da mogu samo tri da vam pokažem. Da li ste vi videli tela ovog čoveka, to je Račak 2, tabulator 5?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Da.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: E, sad me zanima da li ga je video na ovoj fotografiji gde su tela razdvojena, ili na ovoj fotografiji gde su tela zajedno? Ovde na prvoj fotografiji oni su razdvojeni i sedam, osam metara. Pokažite, jeste li tu fotografiju videli odnosno tu scenu?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Časni Sude, teško je to posmatrati na ekranu, mogu li pogledati originalnu fotografiju?

SUDIJA MEJ: Da.

SVEDOK HENDRI: Ova fotografija pokazuje položaj tela kada sam ih ja prvi put ugledao.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Evo ova fotografija, još da se pokaže na toj fotografiji su svi zajedno. Koja fotografija odgovara stvarnom stanju?

SUDIJA MEJ: Možete li nam biti od pomoći, gospodine Hendri, ili ne?

SVEDOK HENDRI: Pokušavam da se setim one fotografije koju sam ja snimio, časni Sude.

SUDIJA MEJ: Ako ne možete, recite nam to.

SVEDOK HENDRI: Ja mislim da je fotografija koju sam ja snimio obeležena brojem 7614, ali morao bih da proverim svoje beleške. Molim vas da pogledate fotografiju 732399.

SUDIJA MEJ: Možemo li to naći? Gospodine Rajnefeld (Ryneveld), možete li nam pomoći s tim, 399 kažete?

TUŽILAC RAJNEFELD: Da, časni Sude. 399? Da, ovde je.

SVEDOK HENDRI: Da. Časni Sude, ova fotografija pokazuje scenu iz drugog ugla, i ja mogu da potvrdim sada da sam ovo fotografiju

sam snimio. Ona prikazuje tela, kako sam ih ja video. Tu se vidi i vojnik OVK koji nas je pratio, dvojica mojih kolega i nekoliko civila koji su nam bili u pratnji.

SUDIJA MEJ: Znači to je bilo odvojeno od drugih tela.

SVEDOK HENDRI: Da.

SUDIJA MEJ: Gospodine Tapušковиću, to je izgleda to.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Pitanje u vezi prve izjave: rekli ste leš 13 je bio ispod leša 11. On je ležao na leđima sa obe ruke delimično ispružene iznad tela. Da li kao iskusan detektiv možete da objasnite to, ili ne možete? Recite mi da ili ne?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Časni Sude, verujem da fotografija može da nam pomogne mnogo više nego moje sećanje onoga što sam video.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Iz drugog iskaza, časne sudije, već na prvoj strani, gospodine Hendri, vi ste ovako izjavili: "Rečeno mi je da je OVK uklonio tela vojnika pre nego što su stigle snage Vojske Jugoslavije i MUP-a". Pa ste onda dodali, tako piše ovde: "To su učinili kako bi sprečili da poginuli budu javno prikazani i da ne bi bili upotrebljeni u propagandne svrhe od strane srpske vlasti". To vam je bilo rečeno. Da li je to tačno?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Tako je, časni Sude.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: I sećate se da je to bio neko ko je vama kazao, a pripadao je OVK?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Koliko se ja sećam, taj izveštaj mi je dao jedan od članova mog tima kome su to rekli pripadnici OVK.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: A vi ste rekli ovde da vam je tu informaciju dao, vama direktno, neko ko je bio pripadnik OVK. Tako ste kazali u ovoj izjavi?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Gospodine, ja mislim da u mojoj izjavi tako ne stoji.

SUDIJA MEJ: Gospodine Tapušковиću, mi možemo zapravo pročitati šta piše u izjavi. Dajte da krenemo dalje.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Samo još ovo što je u poglavlju Orahovac. Druga izjava Orahovac, peta strana.

SUDIJA MEJ: Da li vam još uvek trebaju fotografije? U redu. Možemo ih skloniti. Moramo da pokušamo da završimo sa ovim svedokom?

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Ne. Ne. Prema saznanjima vezanim za Orahovac i čuli ste, kako ste ovde kazali, sistematski su hapšeni srpski stanovnici grada i da je među pritovorenim bilo muškaraca, žena i dece. Pa ste onda navodno saznali da su te nestale osobe ubijene od OVK i da se tu radi o broju od 40. Od koga ste dobili te informacije?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Ja sam obavio razgovore sa izvesnim brojem civila koji su govorili o tome da su im nestali rođaci i prijatelji.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: I to je moje zadnje pitanje. Jer ste ovde kazali da su mnogi pripadnici OVK, koji su učestvovali u prvobitnom pritvaranju civilnog stanovništva, bili pripadnici lokalnih, seoskih, gradskih odbrambenih jedinica OVK. To znači da su oni bili ti ljudi u civilu? To su seoske straže ili osmatračići?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Ne mogu reći da li su pripadnici OVK u tom dotičnom slučaju bili civili ili pravi vojnici. Ja sam samo napisao onako kako su meni to ispričali.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ: Hvala, gospodine Hendri. Hvala, Časni Sude.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Mej.

SUDIJA MEJ: Izvolite, šta želite?

prevodilac: Mikrofon, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: U engleskoj verziji, svedok u izjavi to tvrdi i piše ovo što prijatelj Suda tvrdi. Ako želite mogu da vam pročitam. "Pre dolaska snaga VJ i MUP-a, to je učinjeno da bi se sprečila zloupotreba..."

SUDIJA MEJ: Mi umemo da čitamo. Da, da mi možemo to sami pročitati. Izvolite, gospodine Rajnefeld.

DODATNO ISPITIVANJE: TUŽILAC RAJNEFELD

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Biću vrlo kratak, pazim na vreme. Imam samo tri kratka pitanja, tačnije teme. Gospodine, dosta se govorilo u unakrsnom ispitivanju o tome da li su tela u jarugama doneta na tu lokaciju ili ne. I vaš odgovor je bio da smatra da nisu i naveli neke od razloga zbog čega tako verujete. Da li ste u toku svog pregleda takođe imali neka zapažanja o odeći i o rupama od metaka u odnosu na rane?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: I kako vam je to pomoglo da dođete do vaših zaključaka, ako vam je uopšte pomoglo?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Kada su rane bile na grudima, ili na rukama, ili na nogama, onda su rupe od metaka korespondirale sa rupama na odeći, i sve je korespondiralo sa krvlju koja je bila na korespondirajućim mestima.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Hvala. Drugo pitanje. Ukoliko po vašem iskustvu naravno ukoliko je neko odmah ubijen, momen-

talno srce prestane odmah da kuca, da li će krvarenje biti veće ili manje?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Biće manje krvi.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: U redu, a što se tiče sušenja krvi, vi ste rekli da to zavisi od okolnosti. Da li je dubina lokve krvi jedna od tih okolnosti?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Da, moglo bi biti.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Da li bi temperatura, to je bilo 15. ili 16. januara, mogla biti jedan od razloga koji utiču na to?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: U vašoj izjavi, da li ste primetili mraz ili sneg na nekim leševima?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: A po vašem iskustvu da li bi takođe to uticalo i na sušenje ili otapanje krvi?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Moglo bi da produži period koji je potreban da se osuši krv. Da.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Takođe su vas ispitivali unakrsno o tome da li bi bilo normalno očekivati da se nađe neka krv i na susednim telima. Pod pretpostavkom da su ljudi bili u stojećem položaju kada su streljani, očekivalo bi se da se krv rasprsne okolo dok oni stoje?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Da. To bih ja očekivao.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: I onda kada telo padne jedno na druge, da li je obavezno da onda krv pređe i na druga tela?

SVEDOK HENDRI – ODGOVOR: Ne, gospodine.

TUŽILAC RAJNEFELD: Hvala vam.

SUDIJA MEJ: Gospodine Hendri, ovim je završeno vaše svedočenje. Hvala vam što ste došli na Međunarodni sud da svedočite. Sada možete ići.

SVEDOK HENDRI: Hvala, časni Sude.

TUŽILAC NAJS: Sledeći svedok je gospodin Jemini (Agim Jemini). Biće još dokaza koji će biti izvedeni u vezi Račka, ali nismo mogli sve da ih uklopimo da budu zajedno u istom periodu. Imamo jednu kartu boljih razmera u odgovarajućoj fascikli, ali bi možda Pretresno veće pristalo da nastavimo i da dalje koristimo atlas za naše svrhe. Sad će nam trebati strana 10, na grafoskopu. Pretresno veće će videti da selo Celina (Celine), koje se pominje u optužnici u vezi deportacija pre nego u vezi konkretnog ubijanja, mislim da se radi o paragrafu 63, ili tu negde, ali ću se na to vratiti ako bude neophodno, dakle da se Celina nalazi na jugoistoku u odnosu na Belu Crkvu (Bellacerke) i to se može naći na strani 10, u kvadratu K22. Dok čekamo da uđe svedok, hteo bih da iskoristim ovo vreme da kažem sledeće: Sudije će se verovatno setiti da smo videli već nekoliko fotografija iz vazduha Bele Crkve. Verovatno nijedna od njih nije snimljena gledajući na Celinu, ali mogu da objasnim na drugi način gde se Celina nalazi. Pre svega znači da pogledamo kartu, atlas na strani 10, kvadrat K22. Hoću da kažem da ovde vidimo označeno crvenom bojom puteve koji dolaze sa severa, zapada i juga. Nekoliko puteva ulazi u to selo, oni su ovde vidljivi na karti.

SUDIJA MEJ: Neka uđe svedok. Neka svedok pročita svečanu izjavu.

SVEDOK JEMINI: Svečano izjavljujem da ću govoriti istinu, celu istinu i ništa osim istine.

SUDIJA MEJ: Izvolite, sedite.

GLAVNO ISPITIVANJE: TUŽILAC NAJS

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Molim vas, recite nam svoje puno ime.

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Agim Jemini (Agim Jemini).

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Gospodine Jemin, da li ste vi dali izjavu istražiteljima Tužilaštva Međunarodnog suda u Tirani (Tirana) 17. jula 1999. godine? Da li ste došli na ovaj Međunarodni sud pre nekoliko dana, i da li ste pred predsedavajućim službenikom koga je imenovao Sekretarijat potvrdili tačnost te izjave od trećeg juna, a istog dana dali i kratak prilog vašoj izjavi sa nekim ispravkama i dodacima?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Gospodine Jemini, pre nego što ste vi ušli, ja sam već počeo da informišem sudije o geografiji. Ja nastavljam tu priču, ne treba ništa da govorite sada, osim ako želite da me ispravite u nečemu. Molim da stavite ovu fotografiju na grafskop koja je iz dokaznog predmeta 157 iz fascikle Bela Crkva, i ima nekoliko geografskih pitanja ili tačaka na koje bih hteo da ukažem Pretresnom veću. Selo Celina se nalazi sa leve strane na ovoj fotografiji. Ako bismo sada, treba samo tu jednu stvar da pitam, kasnije ću drugog svedoka pitati još nešto u vezi ove fotografije. Ovaj svedok, časni Sude, daje nam dva dokazna predmeta. Kroz njega se uvode dva dokazna predmeta i možemo da ih podelimo u ovom trenutku. Ja bih sada hteo da ih predložim za uvođenje u spis. One će nam biti jasnije kada budem pročitao rezime njegove izjave, da bismo imali neko razumevanje položaja kuće u kojoj se krio svedok, mada verujem da bi on mogao da nam da više detalja, čini mi se da nije potrebno da u njih ulazimo. Ali imamo na raspolaganju i druge fotografije ukoliko nam budu potrebne.

SUDIJA MEJ: Potrebni su nam brojevi dokaznih predmeta.

TUŽILAC NAJS: Izvesno, da.

sekretar: Dokazni predmet 260.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Za obe fotografije. Hvala vam. Možemo li jednu staviti na grafoskop. Ovde vidimo pogled sa prozora jedne nedovršene kuće, jedne od pet kuća na porodičnom imanju gde je živeo ovaj svedok. Bela zgrada ispred, koja je na istom imanju, je od većeg značaja. Međutim, najviše nas zanima ova od cigle, sve su od cigle, ali ova u prvom planu od cigle ima balkone na kojima su se razmestili vojnici tokom napada na selo. Svedok se iz svog skrovišta nalazi na takvom mestu da je mogao da čuje šta su govorili vojnici u susednoj prostoriji. Kamera je na ovoj slici snimala sa istog mesta gde je stajao svedok krijući se. Sledeća fotografija, molim. Sada gledamo unazad, to jest zadnju stranu sa suprotne strane imanja prema kući gde se krio svedok, to je vrh, ovaj otvoreni kvadrat na slici, to je taj otvor kroz koji je on mogao da gleda, da posmatra kako ginu članovi njegove porodice. Zgrada na levoj strani ove fotografije, ovog dela zgrade još na istom imanju. Međutim, možda nam nije potrebno da ulazimo u detalje ove lokacije. Ja ću pročitati rezime njihove izjave, a onda ću pitati svedoka da li sam adekvatno opisao ove fotografije. Gospodine Jemini, šta mislite, da li sam dobro opisao ove fotografije i njihov značaj?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS: Pretresno veće je primetilo da u izjavi ovog svedoka ima jedan pasus na strani 3 izjave, gde svedok priča o tome šta je čuo iz susedne kuće. Izjava je neizbežan rezime onoga što je on čuo, i pošto smo ovog jutra proverili glavne stvari u toj izjavi, mislimo sve da je to tačno, međutim, možda bi Pretresno veće više volelo da ovaj pasus koji počinje rečima "Oko 17.00 tog popodneva..." i završava se u sledećem pasusu, da bude predmet svedočenja uživo, umesto da se čita iz izjave.

SUDIJA MEJ: Da.

TUŽILAC NAJS: U tom slučaju ću sada da pređem na rezime izjave ovog svedoka.

SUDIJA MEJ: Treba da imamo broj za izjavu.

sekretar: Dokazni predmet 217 i 217A, za redigovanu verziju.

TUŽILAC NAJS: Ako bi poslužitelj bio ljubazan da vrati atlas na grafoskop tako da vidimo ovo područje, ne samo mi nego i publika koja gleda. Ne fotografije iz vazduha, nego atlas. Molim poslužitelja da stavi atlas na grafoskop, ovo mesto gde je moj palac da bude na ekranu, i ako bi tehnička kabina bila ljubazna da zumira na neposrednu okolinu sela Celina kod Bele Crkve. Izjava ovog svedoka kaže da svedok sada ima oko 40 godina. Živeo je u selu Celina celog života sa svojom porodicom. Njegova kuća bila je na imanju gde je bilo ukupno pet kuća, od kojih tri, uključujući i njegovu, nisu bile dovršene u to vreme. Srpska ofanziva po njegovom opisu bila je u tri faze, od kojih je prva faza počela u 5 sati ujutro 25. marta. Selo su opkolili tenkovi, oklopna vozila i prage. U to vreme nije bilo nikakvog prisustva OVK u selu, i niko od seljana nije imao nikakav očigledan razlog da napusti selo. Otprilike oko 5.30 ujutro srpske snage počele su da granatiraju i da pucaju na selo bez upozorenja. Činilo se u to vreme da pokušavaju da preplaše stanovnike sela pre nego da ih pogode. Stariji ljudi i žene i deca i neki muškarci napustili su svoje kuće i skupili su se na otvorenom terenu u selu, ali nisu mogli da napuste selo jer je bilo opkoljeno. Mlađi muškarci, plašeci se da će upravo oni biti meta napada, sakrili su se pre nego da ostanu sa većim grupama. Svedok se sa svojim rođakom Isufom (Isuf Jemini) krio u jednoj rupi u potkrovlju, u jednoj šupljini u potkrovlju nedovršene kuće na svom imanju. On je mogao tamo da se sakrije i da istovremeno kroz taj otvor na fasadi posmatra i da vidi veći deo sela. Kasnije istog jutra jedna veća grupa pešadijaca je ušla u selo. On će opisati detaljno njihove uniforme, imali su zeleno smeđe maskirne uniforme sa belim oznakama na kojima je bio dvoglavi orao. Oni koji su komandovali imali su tamnozeleno beretke. Vojnici su imali kape "partizanke". Oko 9.30 nekoliko vojnika ušlo je u dvorište ovog svedoka. Ubili su njegovog psa i onda su počeli da pljačkaju kuće i da odnose dragocenosti. Takođe su skidali satelitske antene sa krovova. Dva vojnika

koje je on kasnije mogao da čuje kako razgovaraju, razmestila su se na drugom spratu te kuće koja je bila odmah do njegove, gde se on krio. Skrećem vašu pažnju da se nekoliko vojnika razmestilo na položajima u istoj kući, ali ispod njega, odakle bi mogli da posmatraju, da imaju dobar pogled na selo. Posle toga je zapaljena seoska škola. Svedok je i dalje posmatrao kako vojnici pljačkaju i pale kuće po selu. Takođe su i sa drugih kuća skidali satelitske antene. Sad ćemo preći na svedočenje, na iskaz samog svedoka i stranu 3 izjave. Gospodine Jemini, sa vašeg položaja u kući, da li ste bili u mogućnosti da čujete razgovor ljudi u susednoj kući? Samo da ili ne.

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Trebalo je da kažem da se u izjavi pominju neke pozivne šifre, "komandant 444", i korišćenje posebnih šifri, ali to će sudija pročitati ukoliko im bude potrebno. Gospodine Jemini, da li ste oko 17.00 tog popodneva nešto čuli i ako jeste, šta?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Da. Čuli smo jedan razgovor preko radio veze. Pitanje je bilo kakva je situacija u Celini, a odgovor je bio: "Situacija je dobra". Onda je drugi pitao: "Da li je kao u Račku?", a odgovor je bio: "Ne, nego dvaput više nego u Račku, duplo kao u Račku". U tom momentu smo shvatili, iz ovog razgovora, da je broj poginulih dupli nego u Račku, otprilike oko stotinu mrtvih. To je taj razgovor koji smo slučajno čuli, koji se odvijao preko radija.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Istog jutra oko 7.00, da li ste čuli i nešto drugo?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Da. Čuli smo da ofanziva u Celini treba da se prekine i njihovi komandanti su se sa tim složili. Oni su prekinuli ofanzivu u 19.00.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Kada kažete treba da se prekine, ko je to rekao? Da li je to bio neko u kući, ili neko ko je govorio sa druge strane linije, preko radija?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Ne. To je bio drugi komandant koji je govorio sa udaljenosti, iz Prizrena (Prizren), gde je bila glavna komanda koja je rukovodila ofanzivom u Celini. Lokalni komandanti u selu su se složili sa tim naređenjem da ofanziva prestane.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vraćam se na rezime malo detaljnije. Vojnici su ostali na raznim mestima u selu celog tog dana, iako je većina otišla tokom noći. Oko 8.00 sledećeg dana, njegovi roditelji i tri druga člana porodice vratili su se u selo. Oni su se krili, svedok je sa njima razgovarao. Budući da su ljudi mislili da je ovo što sada svedok opisuje kao faza 1, zapravo bilo kraj samog napada, odlučili su da ostanu u selu. Međutim, ubrzo nakon toga počela je druga faza. Dodatne vojne jedinice, za koje svedok smatra da su bile snage specijalne policije, došle su u selo sa glavnog puta. Kao što Pretresno veće može videti, glavni put je put koji ide sa severozapada prema istoku, znači južno od železničke pruge, pa odmah istočno do Celine. Dakle ti vojnici su došli iz smera tog puta. Postojala je razlika u uniformama tih vojnika i onih prethodnih. Ovi su na rukavima nosili trake različitih boja. I kao što se na strani 4 izjave vidi, imali su obrijane glave, nisu nosili kape, imali su brade. Utisak koji je stekao svedok bio je da se možda radilo o "arkanovcima". Njegovi majka i otac su, uprkos tome što ih je on upozoravao da treba da napuste selo, ostali u selu. Njegova majka je čak insistirala da ispeče hleb. To je privuklo pažnju vojnika u jednom oklopnom vozilu, koji su je u prolasku vređali i nastavili u pravcu Velike Kruše (Krushe e Madhe), koja se ovde nalazi odmah pri dnu ekrana. Njegovi rođaci otišli su i sakrili se u podrum, a on se vratio u onaj isti prostor gde se ranije nalazio na krovu. I zatim negde za oko pola sata, oko otprilike devet sati, u selu se našlo nekih 200 ili 300 vojnika sa obojenim trakama na rukama. Ti vojnici išli su od kuće do kuće i otprilike u 9.30 ušli su na njegovo imanje i tamo pretražili svaku kuću. Kada su došli do drugog sprata kuće u kojoj se on krio, tamo su zauzeli položaj. Po svemu sudeći, pružali su zaštitu svojim kolegama, drugim vojnicima koji su bili sa njima. Video je kako otprilike osam vojnika ulazi u kuću u kojoj su se njegovi roditelji krili u podrumu i kako ih izvode i kako ih ostavljaju da

stoje u dvorištu. Čuo je kako vojnici pitaju njegovog strica i oca da li imaju novca. Njegov otac i njegov rođak Muharem (Muharrem) i njegova žena odvedeni su u kuću u kojoj su držali novac, kako bi uzeli taj novac. Radilo se o velikoj sumi novca, koji im je naravno nakon toga ukraden. Ti ljudi zatim su dovedeni nazad do mesta gde su stajali majka i stric svedoka. Svedok je video vojnike kako to petoro ljudi odvođe do prostora između dveju kuća, i video je kako oni bivaju ustreljeni i kako odmah padaju na tlo. Nešto kasnije do imanja je došao jedan kamion. Došlo je do dalje pljačke imovine iz kuća. Ostatatak tog dana svedok je posmatrao vojnike kako idu selom i kako pale kuće bacačima plamena. Ostavili su samo novije kuće, poput one u kojoj se svedok krio netaknute, budući da te kuće nisu bile tako lako zapaljive. Tako je kuća u kojoj se on krio i susedna kuća u kojoj su se nalazili komandiri ostale nezapaljive. On i njegov rođak takođe su s vremena na vreme čuli pucnjeve automatske puške. Svedok je ostao u selu negde do 1 sat ujutro sledećeg jutra. Vojnici su ostali u selu negde do 1 sledećeg jutra, i čim su oni otišli, on i njegov rođak odmah su napustili selo. Smatrali su da čak ne mogu proveriti u kakvom su stanju tela njegove porodice. Otišli su prema selu Zrze (Xerxe) koje se nalazi severozapadno od Celine i ovde na karti možete videti još jednu stvar. Ako se Veće seća mesta gde železnička pruga prelazi preko potoka, svedok je na putu video veliki broj leševa na tom mestu gde pruga prelazi preko potoka. I tako je prema iskazu ovog svedoka završena druga faza. Kada je došao u Zrze oko 5.00 toga dana, odmorio se i vratio se u selo Celinu nakon dve noći, a ne četiri kao što piše u izjavi. To je ispravljeno u dodatku izjave. Zatim su on i drugi seljani dane provodili van sela, a vraćali bi se noću da pokopaju mrtve. Tokom tog vremenskog perioda, srpska policija je zajedno sa Romima redovno dolazila u selo. Oni su pljačkali kuće i nastavili da spaljuju kuće. I tako je tokom sledećih 30 noći ovaj svedok, koji je, kao što sam već rekao, više godina bio starešina u svom selu, tako se on vraćao svake noći, i ukupno pokopao 78 žrtava ovog napada. Od tih 78, otprilike 18 leševa bilo je karbonizirano, tako da se nisu mogli prepoznati.

SUDIJA MEJ: Da li se to nalazi u popisu žrtava?

TUŽILAC NAJS: Da, mislim da se to nalazi u njegovoj izjavi.

SUDIJA MEJ: Ne, ja mislim na optužnicu, da li se to nalazi u dodatku optužnice?

TUŽILAC NAJS: Ne, iz razloga koje sam već naveo. Celina je u optužnicu svrstana u lokalitet deportacija i naravno, ovo sve je deo jednog vrlo malog područja, kao što se može videti na ovoj karti. Bez obzira na grozotu ovih događaja, on ne bi bio pozvan kao svedok da nije bilo ovih važnih detalja razgovora koje je čuo. Ja ću samo proveriti da li su ove žrtve navedene u dodatku optužnice.

SUDIJA MEJ: U redu. Sada idemo na pauzu. Gospodine Jemini, sada idemo na pauzu od 20 minuta. Molim vas da se tada vratite kako bi završili vaše svedočenje, a u međuvremenu molim vas da imate na umu da ni sa kim ne smete razgovarati o vašem svedočenju dok se svedočenje ne privede kraju, a to se odnosi i na pripadnike tima Tužilaštva.

(pauza)

SUDIJA MEJ: Izvolite, gospodine Miloševiću.

UNAKRSNO ISPITIVANJE: OPTUŽENI MILOŠEVIĆ

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U podacima koje ste dali, stoji da vam je prethodno zanimanje bilo tehnički direktor. Gde ste bili tehnički direktor?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Na mestu razmene industrijskih delova u Orahovcu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Šta ste po struci?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Mašinski inženjer.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A gde ste završili školovanje i kada?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: U Prištini 1985. godine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Tvrdite da ste poslednjih petnaest godina bili izabrani za starešinu sela, je li tačno?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A ko vas je izabrao za starešinu sela?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Stanovnici sela.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U trenutku kada ste davali izjavu istražitelju bili ste stari 38 godina, je li tako?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: 40 godina, 39.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, dakle, vi ste bili starešina sela Celine od svoje 24. godine. Je li tako?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Od moje 24. godine, pa nadalje, da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: S obzirom na to da nije uobičajeno na Kosovu, kako objašnjavate da ste baš vi tako mlad čovek, pored drugih starijih meštana, bili izabrani za starešinu sela?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: To se može objasniti time što smo mi radili za budućnost i prosperitet sela, i to je bio dobrovoljni položaj jer je svaki meštanin pokušavao nešto pridoneti budućnosti sela.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ste član neke političke partije?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Sada jesam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Koje?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Demokratske partije Kosova (PDK, Partia Demokratike e Kosoves).

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je to stranka Ibrahima Rugove (Ibrahim Rugova)?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A ko je predsednik vaše stranke?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Gospodin Hašim Tači (Hashim Thaqi).

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Jeste li vi bili pripadnik UČK-a?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Od kada ste onda postali član stranke Hašima Tačija?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Od onda kada je stranka osnovana.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A kada je to bilo?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Na dan kada je osnovana.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Mislim koji je to dan?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Na dan kada je stranka osnovana posle rata.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ne znate tačan datum?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Ne, to nije važno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Treba da odgovorite na pitanje, da li je važno ili ne, to nije vaše da cenite.

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Možda se ne mogu tačno setiti datuma, samo znam da je stranka osnovana posle rata.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Na drugoj strani vaše izjave, u drugom pasusu kažete, citiram vas: "Svi stanovnici još su bili..."

TUŽILAC NAJS: Časni Sude, ja se nadam da svedok ima izjavu pred sobom.

SUDIJA MEJ: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: "Svi stanovnici još su bili u selu, jer kod nas nije bilo pripadnika UČK-a, pa niko nije imao razloga da ode", završen citat. Jesu li ovo doslovno vaše reči?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Sad mi objasnite zbog čega naglašavate da zato što nije bilo pripadnika UČK-a, stanovnici nisu imali razloga da odu iz sela?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: To sam rekao zato što su srpska vojska i policija svugde ulazili u područje gde je bilo OVK-a. Prema tome ja sam hteo da kažem da se mi ni na koji način ne možemo za to okriviti, pa smo odlučili da ostanemo u našim kućama. Zato niko nije napustio selo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, pošto kažete da nije bilo pripadnika OVK-a, niko nije imao razloga da ranije napusti selo, da li vi to ustvari podrazumevate da su iz sela i mesta u kojima je bilo pripadnika UČK-a, stanovnici napuštali sela?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Znači, ni tamo gde je bilo pripadnika UČK-a, stanovnici nisu napuštali sela?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Niko nije napuštao sela, sve dok ih srpska policija i vojska ne bi prisilili da napuste selo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja sam shvatio drugačije ovo vaše objašnjenje. Da niste imali razloga jer nije bilo pripadnika UČK-a, što znači da su tamo gde su bili pripadnici UČK-a stanovnici imali razloga da napuste selo. Da li je to logično ili nije?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Ne. OVK je delovala godinama, ali u to vreme stanovništvo nikada nije odlazilo u Albaniju (Albania).

Srpska vojska i policija su u skladu sa svojom strategijom, bez obzira na to gde se nalazio UČK, srpske snage su odlučile da proteraju stanovništvo u susedne zemlje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Pošto kažete "bez obzira gde se nalazila OVK, srpske snage su se ponašale isto", zašto ste onda rekli da su "svi stanovnici još uvek bili u selu jer kod nas nije bilo pripadnika UČK-a"? Zašto onda ako je to "bez obzira", zašto onda govorite "s obzirom"?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Naglasio sam to zato jer do intervencije NATO pakta srpska vojska i policija nisu nikoga isterale sa albanskih teritorija u susedne zemlje. Međutim, kada je počela intervencija NATO pakta, oni su imali spremnu strategiju da stanovništvo proteraju, bez obzira na to da li na tim mestima ima UČK-a ili ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, to znači da do pre 24. marta, do početka rata, niste imali nikakvih problema?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Nismo imali nikakve probleme u selu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A onda kad je počeo rat, onda su krenule izbeglice, kao u svakom ratu, je li tako ili ne?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Ne. Kad su srpska vojska i policija došle u selo, bez obzira na to da li je bilo prisutnosti UČK-a ili ne, njihova namera bila je da se istera celo stanovništvo i to na teritoriji susednih sela bez obzira ko se tamo nalazio. To se radilo putem ubistava, napada, paljenja i drugih zločina.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Recite mi, jeste li čuli za neki rat bez izbeglica?

SUDIJA MEJ: To nije na svedoku da odgovori.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Hajde onda prvo da razjasnimo ovo pitanje vaše izjave na prve dve strane. Vi ste obja-

snili da je vojska u 9.30 došla, a vi ste se sakrili. Dešavali su se tu razni događaji, kako kažete, ulazili su u kuće, odnosili neku imovinu i onda su tog prvog dana, vi ste prisluškivali nekakav razgovor tu i tako dalje, i onda su prvog dana otišli. Je li tako? Vi ste onda verovali da su oni došli, otišli i prošli, je li tako?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Pa ako pogledamo strategiju do tog trenutka, do 25. marta, vojska i policija su se po celom Kosovu ponašale na taj način. Oni bi otišli, obavili svoj zadatak i zatim se povukli. Ofanzive bi trajale pola dana ili jedan dan. I mi smo tada mislili da će se opet raditi o ofanzivi iste vrste i da ćemo se nakon toga moći vratiti kućama.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Koliko sam shvatio, tog prvog dana, o kome vi govorite na prve dve stranice, niko nije stradao. Je li tako?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Mislim da ste me pogrešno shvatili. Mnogo ljudi je zadesila nesreća prvoga dana. 55 ljudi ubijeno je prvog dana, celo stanovništvo okupljeno na jednom mestu je opljačkano, nekoliko kuća je zapaljeno. Pucalo se iz tenkova, oklopnih vozila i "Praga" i to celoga dana. Od 6.00 do 8.00.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, vi kažete od 5.30, ali to nije bitno. A gde vam to piše u vašoj izjavi da su stradali ljudi tog prvog dana, nigde niste napisali da je bilo ko stradao prvog dana, nema nigde u vašoj izjavi ništa o bilo kakvom stradanju prvog dana...

SUDIJA MEJ: Samo trenutak, dopustite svedoku da odgovori na to. Gospodine Jemini, pogledajte svoju izjavu pred vama.

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Da. U mojoj izjavi stoji upravo to. Ali, ubistva od 25. dogodila su se toga dana, a u 8.00 došle su vesti da je toliko ljudi ubijeno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dajte, molim vas, pokažite mi u vašoj izjavi gde počinjete sa 25. marta u 5.00, pa u 5.30, snage

i tako dalje, kažete u trećem pasusu na prvoj strani: "Nije izgledalo da gađaju ljude, izgledalo je da žele da zaplaše". I onda govorite da su ljudi otišli i tako dalje, ali nigde prvog dana, nema nikakve, apsolutno nikakve vaše izjave ovde o bilo kakvom stradanju, bilo o pojedincu. Ili je tako ili ne. I onda su oni napustili, vi ste računali, napustili su selo, a posle su se vratili. To je sad drugo pitanje. Ali za ovaj prvi dan recite mi gde piše u vašoj izjavi da je bilo ko stradao?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: U izjavi stoji ono što se dogodilo 25. i 26. i 27. Tu se vrlo jasno kaže šta se dogodilo 25. Zatim, 26. Molim vas, pročitajte pažljivo moju izjavu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa baš zato što se jasno kaže šta se dogodilo, ja tvrdim da u vašoj izjavi nigde ne piše da je bilo ko stradao 25. Je li to tačno ili nije tačno?

TUŽILAC NAJS: Optuženi se jednostavno ne osvrće na ono što je rečeno u iskazu. Svedok je rekao šta je čuo do 17.00 toga dana i koji zaključak je iz toga izvukao. Ako on nije video ubistva jer ih nije mogao videti sa tog mesta, to je jedna stvar, ali sasvim je jasno da je mogao da pretpostavi odmah od početka da ima ubijanja koja su u toku, i da je mogao nešto da izračuna na osnovu onog što je čuo na radiju.

SUDIJA MEJ: To je tačno. Međutim, nigde se u izjavi ne pominje brojka od 55 ljudi, a ako toga ima, dajte mi recite gde je to. Gospodine Miloševiću, mislim da ste izneli ono što ste hteli, možemo ići dalje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Dakle ta činjenica da se prvog dana ništa nije dogodilo, logički demantuje ovo što vi govorite da ste slušali. Je li tako ili nije?

SUDIJA MEJ: Ne, to nije to. Svedok je opisao šta je čuo. Vi ga možete o tome pitati, ali postavljanje hipotetička pitanja poput ovog neće biti nikom od pomoći.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Sad ću da ga pitam o tome koliko je udaljena ova kuća koju ste pokazali, u kojoj ste navodno slušali razgovore, sa koje je komandant preko radija vodio sa nekim sa kojim je komunicirao. Koliko je udaljena ova kuća?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: 15 metara.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa zar ne vidite na ovom snimku, s obzirom da se vidi vaš prozor sa koga je snimano, da ovde ima najmanje 50 metara?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: To vi kažete.

SUDIJA MEJ: Evo imamo fotografiju pred sobom.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I da li se vidi na fotografiji da nikakvog prozora prema vama nema?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Ne. Čini mi se da ne shvatate ono što pokazuje fotografija jer 0226138, na toj fotografiji možete jasno videti prozor ispred kojeg su dva balkona i možete jasno videti da je to samo 15 metara.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Balkoni nisu okrenuti ka vama i prozori nisu okrenuti ka vama, nego su okrenuti pod uglom od 90 stepeni na pravac sa koga je gledao vaš prozor, a prema vama prozora nema. Dakle, vi tvrdite da ste slušali razgovor u susednoj kući, koja čak nema ni prozore okrenute prema vama, sa tavana susedne kuće koja je udaljena ovoliko koliko je udaljena. Ovo se može utvrditi sasvim tačno koliko je udaljena, nećemo se time baviti. Vi tvrdite da ste slušali razgovor preko radija?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Oprostite, mi znamo da vi ne prihvatate istinu. Međutim, istina je da se prozor nalazi tamo odakle se ta dva balkona mogu videti na udaljenosti od 15 metara. Ovo nije uopšte fotografija kakvu mi vi prikazujete. Prema tome, to se može videti sa udaljenosti od 15 metara.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ovo su nezavršeni balkoni na kojima niko nije mogao ni da sedi, a ljudi su bili unutra, i vi kažete

da ste čuli njihov razgovor sa ovog vašeg prozora gde ste se sakrili da vas niko ne vidi?

SUDIJA MEJ: To je njegov iskaz. Njegov iskaz je da je mogao čuti razgovor.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Ali i po tom iskazu od navodnih zločina koje navodi, skinuli su mu deo satelitskog tanjira sa zgrade. A on navodi kako je čuo kako će ne znam kako da bude gore nego u Račku, pa je onda čuo za napad na Celinu, pa onda ovaj kaže "dobro, zaustavićemo", kao da su to razgovori između komande i oficira...

SUDIJA MEJ: Ne. Ovo što vi govorite nije pitanje. Ili postavite pitanje, ili ćemo završiti unakrsno ispitivanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Na strani 2 u drugom pasusu navodite da je većina stanovnika napustila svoje domove i okupila se na dva ili tri mesta u selu. Na kojim su se to mestima okupili?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Ako se nalaze izvan sela, ljudi su mislili da su to bezbednija mesta za skrivanje, ili u podnožju brda, ili u nekoj jami ili rupi gde metak ne može da ih pogodi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A zbog čega se i vi niste sa njima tamo okupili nego ste se sakrili na tavan sa svojim rođakom? Što ste se sakrili na tavan?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Mi nismo ostali jer smo znali šta oni misle o ljudima koji doprinose dobrobiti svoje zemlje, naročito o ljudima između 30 i 50 godina. A mi nismo bili među ženama i decom. To su bili naši očevi, majke i rođaci. Oni su ostali na izve-snoj udaljenosti tako da ne bi bili svedoci najgoreg. Ja mogu da kažem da su svi napustili selo Celinu, i tog momenta ja kao stareši-na sam bio u selu i video sam gde su otišli ljudi. Dvojica su došla i vratila su se, i oni su pretučeni zbog toga što nisu mogli da kažu policajcima i vojnicima gde se ja skrivam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A što su oni vas tražili posebno kad vi niste bili član UČK?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Nije tačno. Strategija srpske policije i vojske bila da se raspituje za članove OVK. Njihova taktika je godinama bila da koriste sve one koji su intelektualci i koji doprinose prosperitetu Albanaca...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Molim vas, dajte da se sa intelektualcima ne bavimo. Zbog čega ste se vi sa rođakom skrili na tavan, a niste znali gde su bila vaša deca?

TUŽILAC NAJS: Kada optuženi postavlja pitanja osobi koja smatra da je intelektualac i koji može misliti da će zbog toga biti meta napada, onda svedok ima pravo da odgovori kako je odgovorio. Optuženi pokušava da to isključi iz njegovog svedočenja, da prikaže to kao neprihvatljivo.

SUDIJA MEJ: Jeste.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Dobro, ja nisam razumeo svedoka da je bio intelektualac. Ako je tačno...

SUDIJA MEJ: Nećemo započinjati tako nešto.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: U redu.

SUDIJA MEJ: Mi smo se bavili time.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste, znači, sad opisali kako su svi otišli, samo ste vi i vaš rođak ostali na tavanu. Gde su u tom trenutku bila vaša deca?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Tog trenutka moja deca, moji otac i majka i supruga su bili zajedno sa drugom širom rodbinom, i svi drugi stanovnici su zajedno napustili selo. Kao što sam rekao ranije, ja nisam hteo da budem među njima, znajući da vaša srpska policija i vojska prema svojoj strategiji mogu, jer nije se radilo samo o

meni i mom rođaku, bilo je drugih ljudi koji su ostali u selu i koji su kasnije pomogli da se sahrane ljudi, žrtve pokolja koji se desio.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa objasnite mi odakle je vojska pucala na selo?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Ništa posebno nije se radilo o položaju sela, selo je bilo opkoljeno sa glavnog puta iz svih pravaca, iz Prizrena, Đakovice (Gjakove), Orahovca...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa dobro, ako nisu gađali ljude u selu, koga su to gađali?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Ne. Izgleda da im je bilo važnije da obezbede svoj ulazak peške u selo, tako da izvrše pokolj i da spale selo. Njihova dužnost korišćenja teške artiljerije je bila da raskrče put za ulazak pešadije i vojnika koji bi ušli peške i uradili sve ono što je nespojivo sa savremenom civilizacijom.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Šta su to srušili artiljerijom da bi raskrčili put?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Ništa nisu postigli, osim da preplase stanovništvo i da ih nateraju da napuste selo, tako da bi im bilo lakše da izvrše svoj zadatak, ono što su nameravali.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Vi kažete da ste se 48 časova skrivali na tavanu sa vašim rođakom Isuf Jeminijem. Da li je on dao izjavu sudiji u Tribunalu? Da li je Isuf dao izjavu istražiteljima Tribunalu?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Jeste, ali pošto su naše izjave uglavnom slične, jer smo sve vreme bili zajedno, ispostavilo se da je ovom Sudu dovoljno samo jedna izjava te vrste.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I kažete: "U svojoj kući, pored nas, komandanti su koristili drugi sprat, i balkon na drugom spratu. Balkon na kome su se nalazili gleda na kuću u kojoj sam se krio". Kao što vidimo na fotografiji, balkon ne gleda na kuću, nego gleda na drugu stranu.

SUDIJA MEJ: Gospodine Miloševiću, kroz ovo pitanje smo već prošli. To smo apsolvirali, nećemo više o tome. Pređite na nešto drugo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi tvrdite da su vojnici sve vreme u selu nasumice pucali, provaljivali, pljačkali kuće, vikali i dovikivali se i tako dalje. Je li to tačno?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Znači, vojnici su pucali nasumice, i sve to mora da je proizvodilo veliku količinu buke. Je li tako ili ne?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Nije moralo biti velike buke, bilo je mirno jer meštana nije bilo, bili su samo srpski policajci i vojnici.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa zar ovo sve što ste nabrojali nije stvaralo veliku buku? Sad kažete bilo je mirno u selu? Šta je bilo, je l' bilo buke, pucanja vikanja, i sve ovo što sam vam citirao ili je bilo mirno? Opreделите se.

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: To vikanje i buka poticala je samo od srpske vojske, stanovništvo nije pravilo nikakvu buku zbog toga što su oni čekali da ih stigne smrt.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja vas ne pitam o poreklu buke, nego vas pitam je li to sve pravilo veliku buku, to pucanje, vikanje, dovikivanje i tako dalje. Kažete vojska je to radila. Je li to bila velika buka?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Da, bilo je buke sigurno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Sad mi objasnite, kako je moguće da vi skriveni na tavanu, uz svu tu buku koju je stvarala vojska i tu neprestanu nasumičnu pucnjavu, čujete razgovor u ovoj susednoj kući glavnoj na slici?

SUDIJA MEJ: Da budemo fer, pitanje bi trebalo da glasi ovako: Da li je u to vreme, kad je vođen razgovor, bilo buke?

SVEDOK JEMINI: Buka je dolazila iz sela. Nije bila koncentrisana tamo gde smo se mi nalazili. Na 15 metara od nas su bili srpski policajci, tako da u to vreme nije bilo nikakve prepreke da mi čujemo taj razgovor.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, a vi takođe u svojoj izjavi na trećoj strani kažete: "Celog dana sam gledao kako vojnici ulaze u kuće širom sela". Da li ste to gledali kroz taj isti prozor?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Izvinite, možda ste pogrešno shvatili treći deo ove izjave. To se desilo tek pošto smo mi bili u selu Žrže i vratili se dva dana kasnije. Onda smo ostali u selu oko 30 dana, u okolini sela, i tada smo sahranili sve ljude koji su bili poklani i masakrirani, sve u svemu 82 ljudi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Molim vas, pročitacu vam drugi pasus na trećoj strani piše: "Celog dana sam gledao", opisujete, znači, kako ste sakriveni gore tokom 48 sati, "kako vojnici ulaze u kuće širom sela i iz njih odnose vredne stvari. Sa svih kuća su skidali satelitske tanjire. Tokom dana zapaljeno je 12 kuća" i tako dalje. Znači, celog dana ste gledali kako vojnici ulaze u kuće širom sela?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Da, to se dogodilo 26. i trajalo je celog dana. Ulazili su u kuće, pljačkali, odnosili sve dragocenosti, uništavali sve što se moglo uništiti.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Molim, vi to govorite o 25. 26. počinje tek na dnu ove strane: "Oko 8 sati sledećeg dana moji roditelji i drugi članovi porodice vratili se kući sa mnom", i tako dalje. Ovo govorite o 25. Kako je moguće da ste sa ovog prozora mogli da vidite, da gledate celog dana kako širom sela ulaze vojnici u kuće i sve to rade što kažete? Šta se vidi sa ovog prozora?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Kao što sam pomenuo u izjavi, a tamo sam ispričao sve što sam mogao da vidim od 8 sati ujutro do te večeri, uključujući i prvu konfrontaciju sa mojim roditeljima i trenutak kada su srpski policajci ubili moje roditelje, i sve do večeri kada sam video kako policajci i vojska ulaze u svaku kuću i pale.

SUDIJA KVON: Gospodine Jemini, pogledajte svoju izjavu. Kada opisujete ono što se desilo dana 25., kažete: "Tokom tog dana video sam kako vojnici ulaze i pljačkaju sve kuće". Sada se postavlja pitanje o toj rečenici, o tom pasusu. Da li je to ono što ste vi videli tog dana, što ste vi mogli da vidite svojim očima ili ste to čuli?

SVEDOK JEMINI: Ne, to sam sve video i posmatrao 25.

SUDIJA KVON: Pitanje onda glasi, da li ste sa svog prozora ili iz tog otvora svog skrovišta mogli da vidite celo selo?

SVEDOK JEMINI: Mi smo bili na takvom mestu da smo mogli da gledamo ne samo kroz taj otvor, već i da skidamo crepove sa drugih delova krova na drugim stranama i da vidimo šta se dešava u celom selu.

SUDIJA MEJ: Hvala vam. Molim nastavite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Evo, dobro, znači 15 metara od vas je vojna komanda, puno dvorište i drugi sprat vaše kuće. Vojske na sve strane, vojska, i vi skidate crepove sa kuće da biste gledali. Zar se niste plašili da će da vas primete?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Bojali smo se. Međutim, mislili smo da možemo to da uradimo i smatrali smo se iznad srpske vojske, koja je prekršila sva pravila i poslala vojnike da okupiraju drugi sprat moje kuće.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, ja sad govorim o vašem strahu. Vi ste se sakrili zbog straha. Niste se sakrili što ste hteli da budete iznad. Zar se niste plašili da skidate crepove sa kuće u kojoj ima puno vojske i puno dvorište vojske da vas neko ne primeti?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Tog momenta strah je nestao, jer smo očekivali da svakog trenutka možemo biti ubijeni. Tako da smo gledali šta se dešava u celom selu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, dovoljno je ovo. A recite mi, sad u pasusu 1 na trećoj strani navodite da su vojnici koji su se nalazili na drugom spratu kuće u kojoj ste vi samo na par metara iznad njih bili sakriveni na tavanu i čuvali stražu ostalima. Je li to tačno?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Da, tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kako ste zaključili to? Zašto bi oni čuvali stražu kad u selu nije bilo nikoga, osim kako vi kažete nenaoružanih seljaka, a pogotovu tvrdite da nije bilo pripadnika UČK? Zašto ste zaključili da čuvaju stražu? Zašto ste to zaključili, na osnovu čega?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: To je činjenica. Oni su mislili da nema nikog, a zapravo su bila dvojica tačno iznad njih par metara dalje. Mi smo bili iznad njih, mogli smo da uradimo bilo šta. Mogli smo da ih ubijemo. Međutim, mi to nismo uradili. Mogli smo da ubijemo i komandanta i sve ostale. Mi to nismo uradili zato što ne verujemo u te metode u ovom civilizovanom svetu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kako ste mogli da ih ubijete kad niste bili naoružani? I komandanta i te vojnike i tako dalje?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Bilo je puno mogućnosti koje smo imali da ih ubijemo. Ima drugih metoda, ne ubija se samo oružjem.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A kakvim ste to drugim metodama mogli da ih ubijete? Molim vas, recite mi?

SUDIJA MEJ: Ovo je sve hipotetički. To su sve hipoteze. Gospodine Miloševiću, ostalo vam je još dva minuta. Imate li još pitanja?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ja imam još mnogo pitanja, ja ne mogu da razumem da ovakvog svedoka treba da ispitujem manje od 40 minuta, gospodine Mej. On ovde tvrdi sve moguće stvari. Molim vas...

SUDIJA MEJ: Mi smo to prosudili i ocenili smo da je 45 minuta dovoljno. Ako imate još nešto da ga pitate, treba to da pitate sada.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa imam još bar 30 pitanja. Ali da pokušam; da, vi govorite o tome dolazili su specijalci, nosili su duge brade, obrijane glave, bez kapa, visile im crvene trake, bili su slično naoružani, o boku su nosili velike noževe dužine najmanje pola metra. Je li to znači da su oni neke sablje nosili?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: To bi vi trebali da znate.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi to tvrdite. Ja ne znam za te noževe duže od pola metra, vi tvrdite pa vas pitam da li su oni nosili sablje? A onda kažete da su oni videli vašu majku u dvorištu i rekli: "Šta radiš tu, stara?". A vi se za to vreme skrivali pod krovom zajedno sa svojim rođakom. Pa zašto ste se vi skrivali pod krovom, kad čak i vaša majka, znači žensko, stoji u dvorištu, znači htela je da ispeče hleb i tako dalje, da obavlja normalne kućne poslove?

SVEDOK JEMINI – ODGOVOR: Nije tačno da se život nastavlja normalno. Ona je došla iz susedne kuće da nam donese hranu. Međutim, znajući za planove srpske ofanzive, rekao sam majci da se pridruži ostalim ljudima i da ide tamo gde su žene i deca. Hteo sam isto da urade i moji roditelji. Bio sam svestan ofanzive i svega što će da nastupi. Moja majka se vratila sa hlebom u rukama, i kada je ona došla, tamo je bilo 12 policajaca koji su došli kamionom, kojim su ušli u naše dvorište vozeći se. Videli su moju majku, i oni su se obratili njoj na varvarskom albansko-srpskom jeziku, obratili se i ona se uplašila.

SUDIJA MEJ: Završavamo ovo ispitivanje. Pitanje je bilo šta se desilo vašoj majci?

SVEDOK JEMINI: Moja braća, majka i otac su bili u podrumu i majka mi je rekla da je videla grupu srpskih policajaca. Odlučila je da se vrati ponovo u taj podrum. Međutim, u tom trenutku ili deset minuta kasnije, vojna policija je ušla u dvorište. Uništili su sva vrata i odlučili da uđu u kuće. Ulazili su i u podrum, sedam ili osam

podruma, i izvukli su iz podruma sedam članova moje porodice, moju majku, oca, mog ujaka, i strica, ženu, i sve druge. To se vidi i na fotografiji koja je u dokaznom materijalu. Policajci su pitali moje roditelje gde im je novac. Moj otac je odgovorio da ima neki novac. Oni su pitali gde. Otac je rekao: "U spavaćoj sobi", i onda su, onda je moja majka rekla na albanskom: "Šta hoćete od nas staraca? Mi nemamo, ništa loše nismo uradili. Idite vršite svoj zadatak, obavljajte svoje dužnosti protiv onih sa kojim mislite da vas podrivaju, ili rade protiv vas". A drugi policajac je rekao, pitao je mog rođaka Muharema da li on ima nekog novca. On je rekao "da". Pitali su gde. On je rekao: "Tamo sa zadnje strane u kući", i onda su bez oklevanja otišli u kuću da uzmu taj novac. Međutim, nekoliko trenutaka kasnije, svi oni zajedno su poređani u blizini kuće preko puta, koja je pet ili šest metara dalje. Naterali su ih da se okrenu licem zidu, i pucali su na njih, prvo u vazduh, pa onda su pucali na njih iz pištolja, a zatim iz automatske puške. Oni su bili ustreljeni i pali su na zemlju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Podsećam vas na deo vaše izjave na četvrtoj strani, pasus 8, gde izjavljujete...

SUDIJA MEJ: Isteklo nam je vreme i ja vaše unakrsno ispitivanje ovim prekidam, gospodine Miloševiću. Morate da se skoncentrišete i da postavljate relevantna pitanja i da prestanete da se prepirete sa svedocima. Tako ćemo mnogo efikasnije raditi. Sada ćemo završiti za danas. Mislim da nema vremena za dodatno ispitivanje.

TUŽILAC NAJS: Ja sam hteo samo da primetim. Imali smo sada 45 minuta unakrsnog ispitivanja čoveka koji je svedočio da je posmatrao ubijanje svoje porodice. Optuženi nije izneo nikakve svoje teze i ja mogu da shvatim da je ovo neosporeno svedočenje.

SUDIJA MEJ: Pretresno veće će se baviti optuženim i svim stranama u sporu za koje važe različiti kriterijumi. Gospodine Miloševiću, za sada završavamo. Nastavićemo sa radom u ponedeljak ujutro.

Gospodine Jemini, hvala vam što ste došli na Međunarodni sud da svedočite. Vaše svedočenje je završeno i vi možete da idete.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ulažem prigovor na ovo ispitivanje, i pogotovo na tvrdnju gospodina Najsa. Jer sve što...

SUDIJA MEJ: Čuli ste naš odgovor, našu reakciju, mi smo gospodinu Najsu odgovorili i više nećemo o tome. Sada prekidamo sa radom.

Fond za humanitarno pravo